PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada. Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 260 ANTRADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 13, 1938, TORONTO, ONTARIO METAI VII

Unijų Seimas Įvyksta Labai Svarbiu Laiku

Vienybės Išlaikymas Svarbiausias Reikalas

NIAGARA FALLS, Ont.—Pirmadienį čia prasidėjo Trades and Labor Kongreso Konvencija, susidedanti iš apie 600 atstovų. Tai konvencija, kokios Kanadoj nebuvo.

Pirma, ji labai svarbi todel, kad įvyksta kritiškiausiu momentu. Ji prasidėjo kaip tik tuo laiku, kada visas pasaulis laukė, ką Hitleris pasakys nazių kongresui Nuremberge, kalbėdamas užsienio politikos klausimu; kada visa Europa stovi ant bedugnės kranto.

Kita, ji labai svarbi todel, kad šioj konvencijoj bus sprendžiamas Kanados unijų likimas.

Samdytojai į šią konvenciją žiūri su viltimi, kad įvyks skylimas. Unijoms susiskaldžius būtų lengviau išnaudoti darbininkus.

Darbininkai ir visi demokratijos ir taikos mylėtojai į ją žiūri su viltimi, kad atstovai neleis įvykti skylimui ir tokiu būdu paliks unijinį judėjimą sveiką kovai už geresnį gyvenimą, demokratiją ir taiką.

Kiek matyti iš delegatų, tai skaldytojų skaičius mažas, nors dauguma iš jų vadovaujanti unijų nariai.

(Visos Kanados darbo žmonės, ir unijistų draugai TLK Konvencijos dalyviams linki vienybės ir pasisekimo darbuose).

ANGLIJOS VALDŽIOS PATARIMAS FRANCIJAI

PARYŽIUS, Francija. — Į Francijos valdžios notą, reikalaujančią, kad Anglija griežčiau stotų už Čekoslovakijos gynimą, Anglijos valdžia atsakius sekančiai:

Anglijai ir Francijai (Sovietų Sąjunga išmetama) Čekoslovakiją apginti negalima. Geriausia būtų, jeigu Francija, atsitikime Hitlerio užpuolimo ant Čekoslovakijos, pasiųstų savo divizijas į Ispaniją, išvalymui iš Ispanijos Italijos ir Vokietijos "savanorių."

Girdi, jeigu būtų apie tai naziams duota žinoti iškalno, gal naziai nedrįstų pradėti karą prieš Čekoslovakiją.

Francija, anot to atsakymo, daugiau laimėtų Ispanijon eidama, negu stodama į karą už Čekoslovakiją.

Francija tokiu atsakymu nepasitenkinus.

ĮKALTINO 14 ŽMOGŽUDIŠKŲ KALĖJIMO VIRŠININKŲ

PHILADELPHIA, Pa.—Miesto koronerio prisiekdintųjų teismas įkaltino kaip "kriminalius apsileidėlius" keturiolika viršininkų Holmesburgo kalėjimo, kur, bebaudžiant karščiu 23 kalinius, bado streiko vadus, buvo mirtinai sukepinti keturi kaliniai.

Taigi dabar kalėjiman užrakinti ir be kaucijos laikomi iki pilno teismo Wm. B. Mills, Holmesburgo kalėjimo superintendentas; F. A. Craven, antrasis superintendentas; kalėjimo sargybinių kapitonas J. McGuire; kalėjimo daktarai G. F. Enoch ir H. A. Abraham ir devyni sargybiniai, kaipo atsakingi už inkvizitorišką nužudymą keturių kalinių.

NEŽINIA KUR DINGO DRG. GRUMBINIENĖ

Toronto.—Nuo praeito ketvirtadienio, (rugs. 8 d.) dingo drg. Grumbinienė, gyvenusi pas Daujotus.

Jos draugai ir artimesnieji pažystami ieškojo visose ligoninėse, bet jos niekur nerado. Pranešta policijai, bet ši kol kas ieškojimo dar nėra pradėjus.

ARMIJA IŠ DEBESŲ
Sovietų Sąjungos armijos parašiutistai leidžiasi žemyn laike aviacijos dienos, kuri buvo apvaikščiojama Tušina aerodrome, Maskvoj, kurią stebėjo pulkininkas Lindbergas, pagarsėjęs Suvienytų Valstijų lakūnas.

Naziai Bekurstydami Savo Pasekėjus Privedė Europą Veik Prie Sprogimo Taško

NAZIAI REIKALAUJA SUDETŲ KRAŠTO ANEKSIJOS

Čekoslovakijos Prezidentas Sako "Čekoslovakija Ne Austrija"

NUREMBERG, Rugsėjo 11.—Vakar maršalas Goeringas nazių kongrese visaip išniekino Čekoslovakijos vyriausybę ir čekų tautą, o šiandien tą patį padarė Hitleris bekalbėdamas 110,000 rudamarškinių ir apie 90,000 žiopsotojų.

Goeringas pareiškė, kad nazių armija esanti vieninga, Romos-Berlyno ašis stipra ir kad naziai yra pasiruošę "neišvengiamumams." Girdi, milžiniškai fortifikuota zona pajėgs apginti visas ant Vokietijos atakas, o gyventojai taip "aprūpinti" maistu, kad jo pakaks, jei karas užsitęs, ir 30 metų.

Liedamas ant Čekoslovakijos pagiežą, Goeringas pareiškė, kad negalima toleruoti ir leisti iš "neaiškios kilmės kilusiems nekultūringiems žmonėms netinkamai atsinešti prieš kultūringus žmones." Toliau nurodinėjo, kad tie "nekultūringieji" yra susirišę su Maskva ir su žydiškai-markstinio demono pažadais.

Goeringas plūdo ir Angliją. Girdi, ji geriau padarytų, jei rūpintųsi Palestinoje taikos įvedimu, o neužsiimtų vokiečių sutaikymu su "neaiškios kilmės nekultūringais žmonėmis." Su čekais "kalbėtis esąs nazių dalykas," o ne Anglijos, nes Vokietija taip vieninga ir stipri, kaip niekad nebuvo. O be to, jiems padedanti Italija ir Japonija.

Ant rytojaus kalbėjo Hitleris, kuris netiesioginiai nurodė, kad Čekoslovakijos klausimą gali išrišti tiktai Bohemijos ar visos Čekoslovakijos aneksija. Esą šiandien tokie laikai, kad kiekvienas privaląs atsiminti, jog naziizmas atėjo į galią ne per stiprią viltį, bet per kovą ir jis yra nusisprendęs prie visokių aplinkybių išlaikyti reicho pozicijas. Tam pavyzdžiu gali būti įvykis su Austrija.

Iš Hitlerio kalbos pasaulis daro išvadą, kad naziai jau nemano apie jokią sudetų autonomiją, o reikalauja sudetų prijungimo prie reicho. Tačiau visas dalykas daugiau paaiškės baigiant nazių kongresą, kada Hitleris pasakys galutiną kalbą užsienio politikos klausimu.

PRAGA, Rugsėjo 11.—Vakar Čekoslovakijos prezidentas Benešas per radio atsišaukė į tautą, kad būtų pasiruošus visokiems pasiaukavimams ir nurodė, kad Čekoslovakija išeisianti pergalėtoja. Be to, pažymėjo, kad Čekoslovakija yra ne Austrija.

Prezidento kalba visoj šalyj sukėlė gerą nuotaiką. Ja nepasitenkino tiktai atviri nazių pasekėjai. Pirm kalbos jie išleido vokiečiams įsakymą neklausyti Benešo, o po to, suruošė keletą demonstracijų. Viena demonstracija įvyko priešais Petrohrado pylį, kurioje radosi Anglijos paslas Runcimanas su grafu Czerninu. Čia 50,000 sudetų minia dainavo "Deutschland ueber alles" (Vokietija viš visko) ir šaukė "mes norime plebiscito," "viešpatie, išvaduok mus iš po Čekoslovakijos," taipgi rėkė, kad turi būti viena valstybė ir vienas fiureris.

Runcimanas išėjo ant balkono ir prabilo: "Bohemijos vyrai ir moterys! Jūs gyvenate puikiam krašte, tad del dievo laikykitės taikos ir gyvenkite vienybėj."

Nazių sukurstyti žmonės vėl choru užtraukė nazišką dainą. Tada Runcimanas lyg ir pakurstydamas pareiškė: "Jūs esate pusketvirto milijono sudetų vokiečių vaduotojais."

Antra sudetų didelė demonstracija buvo Eger mieste. Čia naziai užpuolė čekų ir vokiečių socialdemokratų susirinkimą. Įvyko akmenų ir peilių kova, kurioje sužeista 18 žmonių, jų tarpe 13 policininkų. Trečias susirėmimas įvyko Reichemberge. Čia 3,000 nazių sužeidė 8 policininkus. O Rumberge 2,000 nazių užpuolė vokiečių socialdemokratų susirinkimą.

Keliolika mažesnių susirėmimų įvyko kitose vietose.

Čekoslovakijos vyriausybė pareiškė, kad šiuos susirinkimus iššaukė Goeringo kalba.

Laukiama ir daugiau susirėmimų, ypatingai kada Hitleris sakys paskutinę kalbą.

MEXICO CITY.—Steigiamasis suvažiavimas darbo unijų delegatų iš Centralinės ir Pietinės Amerikos priėmė konstituciją kuriamosios Lotynų Amerikos Darbininkų Federacijos.

Lotynų Amerikos Darbininkų Federacijos konstitucija pareiškia, kad "fašizmas yra priešingas proletariato siekimam, ir reikia smarkiai kovot prieš bet kokius fašizmo reiškinius."

Suvažiavime dalyvavo unijų delegatai nuo šių šalių: Argentina,, Bolivia, Chile, Costa Rica, Colombio, Cuba, Ecuador, Nicaragua, Paraguay, Uruguay ir Venezuela.

JŪRININKAI ATSISAKO GABENTI FRANKUI KARO MEDŽIAGĄ

BALTIMORE, Md.—Norvegijos laivo Titania jūrininkai paskelbė streiką, kadangi laivas prikrautas sprogstamomis medžiagomis del Franko.

Jūrininkams talkon stojo vietinės taikos organizacijos, padėdamos pikietuoti laivą.

Ottawa Turi Remti Taiką Sako Šmitas

Bet King Valdžia Tyli Kaip Pelė Urve

TORONTO, Ont. — Kalbėdamas Toronto miesto komunistų susirinkime, aldermanas St. Šmitas pareiškė:

"Kuomet pasaulis kabo ant bedugnės kranto, King valdžia sėdi Ottawoj ir tyli kaip pelė."

"Šioj valandoj, kada Hitleris stengiasi sunaikinti Čekoslovakijjos respubliką," jis tęsė, "pasaulio taika priklauso nuo to, kaip greitai demokratiniai nusistatę žmonės numes į šalį taip vadinamą neutralumo politiką ir privers įsteigti taikos frontą prieš fašistinę agresiją."

"Mes Kanadoj šioj sprendžiamoj valandoj turim tarptautines pareigas atlikti.

"Visi žinome, kad Kanada gali padaryti didelę įtaką į Čemberleno politiką.

"Toronto žmonės turi imtis žygių, kad priversti Ottawos valdžią prabilti."

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

PRAGA, Čekoslovakija, Rugsėjo 12.—Čekoslovakijos vyriausybė, pranešus Anglijai, kad nepriims Hitlerio reikalaujamo plebiscito, šiandien nutarė įvesti karo stovį sudetų vokiečiais apgyventuose plotuose, jei pastarieji seks Nurembergo kurstytojus ir kels šalyje betvarkę.

BERNE, Šveicarija, Rugs. 12.—Šveicarijos parubežių sargai šiandien sustiprino Vokietijos, Francijos ir Italijos parubežių sargybos punktus ir po visais keliais, geležinkeliais padėjo minas, kad reikalui ištikus būtų galima juos išsprogdinti.

HAGA, Olandija, Rugs. 12.—Olandijos karinė vadovybė šiandien pasiuntė į Vokietijos pasienį atitinkamą skaičių kareivių ir įsakė būti pasiruošusiems visokiems veiksmams.

BRUSSELIS, Belgija, Rugsėjo 12.—Belgija sustiprino Vokietijos pasieniuose sargybas ir pasiruošė kelių, geležinkelių ir kitų susisiekimo arterijų susprogdinimui. Ministerių kabinetas turėjo nepaprastą posėdį.

INVERGORDON, Škot i j a, Rugs. 12.—Šioje Anglijos laivyno bazėje šiandien susikoncentravo daugybė karo laivų, kurie pasiėmę amunicijos skuba į Šiaurės Jūrą manevrams.

PASIRENGIA GINTI TĖVYNĘ
Čekoslovakijos pėstininkai, kurie skaitomi geriausiai apginkluotais ir išlavintais pėstininkais visam pasaulyje, daro manevrus, kad prisipratinti prie kariškų veiksmų, nes gali greitai prisireikti stoti į mūšį su naziais.

Spauda ir Edenas Nurodo, Kad Anglija Turėsianti Eiti Kartu Su Francija

ŽMONIŲ MINČIŲ NESUPRATIMAS VEDĄS PRIE TRAGEDIJOS

Su Šiais Pareiškimais Esanti Paryškinta Anglijos Politika

LONDONAS, Rugsėjo 12. — Šiandien visi didieji Anglijos laikraščiai perspėjo Hitlerį, kad jis suprastų Anglijos žmonių nusistatymą ir nesiimtų prieš Čekoslovakiją karinių veiksmų.

Darbiečių laikraštis "Daily Herald" nurodė, kad Hitleris turi atsiminti, jog parinkimas prievartos bus ataka ant visų Europos taikos rėmų ir saugumo.

Neprigulmingos partijos laikraštis "Observer" nurodė, kad Hitleris "didesniu žmogumi" išeitų, jei save pasirodytų ne naikintoju, bet architektu. O tokiu tapti galėtų tiktai vesdamas derybas. Priešingas pasirinkimas skaitysis universalinio griovimo signalu. O liberalų laikraštis "Manchester Guardian" pareiškė sekančiai: "Dabar yra aišku, kad Didžioji Britanija ir Francija yra daugiau susietos su Čekoslovakija, negu buvo galima trumpoj praeityj. Tiesa, kad Anglija neturi su Čekoslovakija tokio susitarimo, kaip Francija turi, bet del Anglijos interesų ir solidarumo padidėjimo su demokratiškomis šalimis — įskaitant ir Jungtines Valstias—Anglijai neįmanoma pasilikti nuošaliai, jei Francija eis gelbėti Čekoslovakijos."

Panašius perspėjimus padarė ir konservatyvų laikraščiai.

Ypatingai ryškesnę mintį pareiškė buvęs užsienio reikalų sekretorius Edenas, kuris vakar kalbėjosi su Halifaksu. Jis sakė: "Tai būtų didžiausia iš visų tragedijų, jei del nesupratimo Anglijos žmonių minčių pasaulis vėl atsidurtų susikirtime."

Toliau Edenas nurodė, kad Čekoslovakijos vyriausybė sudetų klausimu parodė širdingiausias nuolaidas, kurios priimtinos kiekvienam, ir toliau eiti negali. Kita, pavojingiausia iliuzija yra manymas, kad Centralinėj Europoj prasidėjusį konfliktą bus galima lokalizuoti. Pavojų gali prašalinti tik Anglijos su Francija aiškus susitarimas. Tokia tai yra Anglijos žmonių mintis.

Edenas ir laikraščiai padarę šiuos perspėjimus del to, kad Hitleris žinotų kurioj pusėj stovi Anglijos žmonės. O Anglijos valdžia iki šiol duodanti tik slaptus perspėjimus ir viešai nepasako kokių žygių imsis.

REIKIA $10,000 KOVAI PRIEŠ PADLOK ĮSTATYMĄ

MONTREOL, Que. — Richie, teologinio skyriaus McGill universiteto galva, išleido atsišaukimą į visuomenę del $10,000 vedimui kovos prieš padlok įstatymą.

CHILĖS POLICIJA GREIT SUKRIUŠINO NAZIŲ GINKLUOTĄ SUKILIMĄ

SANTIAGA, Chile. — Naziai su slapta nešiojamais ginklais buvo užėmę didelius Čilės Universiteto ir Darbininkų Apdraudos rūmus ir radio stotį. Bet policija, veikdama 75-milimetrinėmis kanuolėmis, tankais ir rankinėmis granatomis, per keturias valandas apvalė nuo nazių tuos rūmus ir sukriušino jų sukilimą.

Francija Ruošiasi Nazius Sutikti Su Ginklu Rankose

KĄ JIS SAKĖ?
Sir NEVILLE HENDERSON, Anglijos ambasadorius Vokietijai, kurs sugrįžęs iš Londono turėjo pasikalbėjimą su Hitleriu. Ką jis Hitleriui sakė, paslaptis ir šiandien.

PARYŽIUS, Rugsėjo 12. — Francijos karo vadovybė pastatė stiprias militarines jėgas Vokietijos pasienyje ir pasiruošė sutikimui galimų nazių atakų.

Armijos vadovybė išdalino visos rytinės Francijos geležinkeliečiams dujokaukes ir įsakė būt pasiruošusiems pavojaus pareigoms. Taip pat įsakė pasiruošti civilių žmonių išgabenimui iš Vokietijos pasienių į vakarinę ir pietinę Franciją.

Sąryšyje su didėjančiu pavojumi, Francijos vyriausybė nuėmė nuo Reino upės pontoninius tiltus. Palikta tiktai valtinis susisiekimas, bet tiktai dienos metu.

Vakar ministeris pirmininkas Daladier posėdžiavo su laivyno, orlaivyno ir kitų svarbių apsigynimo šakų ministeriais. Posėdyje nutarė šaukti po ginklu daugiau atsarginių ir per dešimts dienų ginkluotų vyrų skaičių praplėsti iki dviejų milijonų. Taipgi nutarė rugsėjo 20 dieną pradėti didelius manevrus. Sudarė iš 50 asmenų komitetą, kuris reikalui ištikus turės mobilizuoti komercijos ir industrijos priemones.

Karo ministerija pašaukė į armiją 1,000 gydytojų, dentistų ir slaugių ir šimtus atsargos karininkų. Šiandien virš Paryžiaus pasirodė orlaivių armija, kur numetė 50,000 atviručių. Radusieji atvirutes užrašė atsakymus ir grąžino į atatinkamą išradimų kanceliariją.

Abelnai, visa Francija randasi beveik karo padėtyj ir ruošiasi bile minutę galimiems nepaprastiems įvykiams.

CLS Stiprina Jėgas Kovai Prieš Padlok

Policija Nedrįso Trukdyti Antipadlok Konferencijos

MONTREAL, Que. — Pereitą sąvaitę Civilių Teisių Sąjunga laikė kitą konferenciją prieš padlok įstatymą. Dalyvavo 193 delegatai. Konferencijos tikslas buvo išdirbti planus sustiprinimui judėjimo prieš padlok (spynos) įstatymą.

Rev. Dr. Leslie Pidgeon, įvedamoj kalboj, pareiškė, kad visus politinius skirtumus reikia padėti į šalį ir vienytis kovai už savo teises.

Norman Lee davė raportą, pažymėdamas, kad Civilių Laisvių Sąjunga pradėjo veikti daug plačiau. Ji ginanti pašalpgavius nuo diskriminacijų, taipgi griežtai kovojanti prieš kratas namuose.

Jis nurodė, kad Civilių Laisvių Sąjunga greitai auga, tačiau pridėjo, kad reikia ją stiprinti daug sparčiau, nes to reikalauja kova prieš padlok.

"Kas atsitiko su Lesardu," jis pareiškė, "tas gali atsitikti daugeliui, jei nebus jėgų to sulaikumui."

Stanley Ryerson buvo entuziastiškai sutiktas, kuomet jis pasiūlė vyriausiu tikslu laikyti padlok įstatymo panaikinimą.

Salėj buvo ir Duplesio policijos, bet nieko nedarė, nors matė kalbant ir komunistų vadą.

Auto Unijos Dauguma Užgiria Lewiso Planą

WASHINGTON. — Milžiniška dauguma lokalų Jungtinės Automobilių Unijos susiuntė į CIO centrą rezoliucijas ir pareiškimus, kuriais užgiria planą J. L. Lewiso, CIO prezidento, dėlei vienybės atsteigimo toj unijoj.

Vienybę skaldo trockinis pirmininkas Automobilių Darbininkų Unijos, Homeras Martinas. Jis išmetė keturis kovingus unijos vice-prezidentus ir bruka laukan įvairių lokalų vadus neva kaip "raudonuosius."

Lewiso taikos pasiūlymas pamatiniai yra štai koks:

Turi būt sugrąžinti į savo vietas vice-prezidentai ir lokalų viršininkai, kuriuos Martinas išbraukė. Vidujiniai ginčai turi būt palikti spręst ateinančiam visuotinam unijos suvažiavimui. O jeigu tuo tarpu kiltų kokie kivirčai, tai Martinas su savišike unijos valdyba turėtų juos pavest spręst CIO unijų centrui, arba šis centras galėtų paskirt unijai administratorių, jeigu martiniečių-trockistų valdyba sutiktų.

DETROIT, Mich.—Per vieną tik paskutinę sąvaitę 125,000 narių Jungtinės Automobilių Unijos užgyrė J. L. Lewiso pasiūlymą atsteigt vienybę toj unijoj.

BUCHARESTAS, Rumunija, Rugs. 12. — Buvęs Rumunijos premjeras ir Karaliaus patarėjas Nicola Jorga šiandien painformavo atitinkamus sluoksnius, kad karo atsitikime Rumunija stos su demokratiškomis jėgomis.

COLOGNE, Vokietija, Rugs. 12.—Abiejose pusėse Reino šiandien pasireiškė nepaprastas Vokietios kariuomenės judėjimas, ypatingai Saaro apylinkėn atvažiuoja ištisi traukiniai kareivių.

PARYŽIUS, Francija, Rugs. 12.—Francijos užsienių reikalų ministeris Bonnet šiandien sugrįžo į Paryžių iš Ženevos, kur turėjo pasitarimus su Sovietų ir Rumunijos atstovais.

Maginot fortuose jau patalpinta 200,000 kareivių, o visa šalis ruošiasi prie ginklo.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013. Toronto 3, Ontario, Canada.

Anglijos Visuomenė Prieš Čamberleno Politiką

Gan ilgą laiką Anglijos visuomenė nerodė didelio aktyvumo kovoje prieš agresorius. Nors Čamberleno valdžios politika visuomet darė žalą taikai ir pačiai Anglijai, tačiau didelės opozicijos nesimatė. Bet paskutiniu laiku pradėjo rodytis ir darbo žmonių balsai, reikalaujanti iš valdžios visai kitos politikos. Svarbiausiu balsu skaitomas Anglijos Amatų Unijų Kongreso ir Darbo Partijos centralinių komitetų pareiškimas, išleistas bendrai abiejų komitetų. Tas pareiškimas sako:

"Anglijos valdžia turi duoti Vokietijos valdžiai aiškiai suprasti, kad ji jungsis su Francijos ir Sovietų Sąjungos valdžiomis apgynimui Čekoslovakijos."

Kiek narių turi Anglijos Darbo Partija, nežinome. Tačiau žinome, kad Anglijos Amatų Unijų Kongresas apima 5,000,000 unijistų. Tokiu būdu, viršuj minėti komitetai kalbėjo virš 5,000,000 žmonių vardu.

Prieš Čamberleno politiką, kuri reikalauja patenkinti Hitlerio reikalavimus atiduodant Vokietijai sudetų teritorijas, stoja ir kitos organizacijos, ne vien unijistai, nes jos pamatė, kad Čamberleno politika veda pasaulį prie baisios katastrofos.

Ne veltui yra kalbama, kad Anglijoj greitu laiku gali įvykti valdžios perorganizavimas.

Tai labai geras apsireiškimas. Jei Anglijos darbo žmonių organizacijos taip energingai kovos ir toliau, gal Anglijos valdžia bus priversta pasukti kita kryptimi ir prisidėti prie taikos išlaikymo.

Daily Clarion Žengia Pirmyn Kitą Žingsnį

Su šio mėnesio 19 diena Daily Clarion išeis jau 8 puslapių. Taipgi išeis po piętų, tuo pačiu laiku, kaip ir kiti didlapiai. Jis bus žymiai pagerintas technikiniai ir turiniu. Jame bus raštų, jauniems, seniems ir vaikams. Tas reiškia, kad jis bus daug populiariškesnis ir jo platinimas tarp darbo žmonių palengvės.

Kas liečia Kanados lietuvius, su pasitenkinimu galima pažymėti, kad Daily Clarion, kaip ir pirmiau Worker, iš Kanados lietuvių gavo gausią paramą. Aišku, kad nuo to neatsisakys ir toliau, apie tai nereikia nei kalbėti. Dabar reiktų priminti tik štai ką:

Kanados lietuviai turi ne tik remti aukomis, bet ir skaityti, o prie to—rašyti, teikti žinių. Tiesa, daugelis dar ir dabar angliškai skaito nepatenkinančiai. Bet tas neturėtų būti didelę kliūtimi. Skaitant pamažu būtų galima pratintis prie anglų kalbos. Kita, reikia atminti, kad jau daugelio lietuvių namuose auga jauni lietuviai. Jei lietuvių namuose bus Daily Clarion, tie jauni lietuviai pamažu pratinsis prie skaitymo pažangios spaudos. Jie pamils ją ir paauge nenorės skirtis. Ne tik nesiskirs, bet taps jos korespondentais. Labai nesmagu, kad iki šiol mes dar neturime nei po vieną korespondentą nors iš didesnių kolonijų, kurie pranešinėtų Daily Clarion redakcijai nors apie svarbesnius įvykius lietuvių tarpe. O vis delto, kad tėvai nesistengia sujungti savo vaikus su pažangiu Kanados žmonių judėjimu.

Atvykusiems lietuviams buvo ir tebėra sunku įsitraukti į Kanados žmonių organizacijas, unijas ir paimti atsakomingas vietas. Tačiau taip nebus jaunajai kartai, jei ji bus pratinama prie pažangių organizacijų ir spaudos iš mažų dienų. Jei Kanados lietuviai šioj srityj elgsis teisingai, su laiku nebus sunku matyti lietuvių vaikus užimant vadovaujančias vietas tarptautiniame judėjime, kaip kad kitų šalių emigrantų vaikai užima.

Sutikite padidintą ir pagerintą Daily Clarion užsisakydami į savo namus.

Kam Atakos Prieš Komunistus Pakenkia

Kaip jau daugeliui yra žinoma, nekurių laikraščių korespondentai labai smarkiai atakuoja komunistus. Nekuriems, žinoma, ir atrodo, kad tos atakos atsuktos tik prieš komunistus. Tačiau kiek aiškiau pažvelgus aiškiai matosi, kad jų tikslas pakenkti ne vien komunistams, o ir visam pažangiam, demokratiniam judėjimui.

Jeigu tie elementai norėtų pakenkti tik komunistams, tai jie nekrikštytų komunistu kiekvieno, kuris tik demokratiniai nusistatęs. Juk lietuviški komunistų niekintojai, apšaukdami Kanados Lietuvių Kongresą komunistiniu, komunistams nei kiek nepakenkė. Komunistai būtų daugiau negu patenkinti, jei lietuvių komunistų Kanadoj būtų nors pusė tiek, kiek Kanados Lietuvių Kongrese buvo atstovaujama. Gudrus komunistų priešas niekad ir nesakytų, kad Kanados Lietuvių Kongresas atstovavo tik komunistus. Juk tai aukštinimas, o ne žeminimas. Komunistai, kuomet jie kalba apie savo priešus, veikiausiai niekad jų skaičiaus nedidina.

Kurie apšaukė Kanados Lietuvių Kongresą komunistiniu, norėjo pakenkti ne komunistams, bet pačiam Kanados Lietuvių Kongresui ir jo siekiams, prikergiant prie kongreso raudoną baubą. Tai paprastas apsireiškimas. Visi reakcionieriai, kurie tik neapkenčia demokratijos, kiekvieną judėjimą nutepa raudonai, nes iki šiol dar didelis žmonių skaičius apie komunistus tiek težino, kiek pati kapitalistinė spauda apie juos rašo. Jeigu liaudis gerai žinotų, kas tie komunistai yra, kapitalistai griebtųsi kitų būdų.

Demokratinės minties žmonėms reikia būti atsargiais ir nesiduoti nugąsdinti su raudonu baubu, nors kapitalistai ir visi jų pasekėjai dabar pradėjo raudonai maliavoti kiekvieną demokratinį pasijudinimą. Suvienytų Valstijų reakcionieriai nutepė raudonai ir CIO ir kitus judėjimus. Paskutiniu laiku komunizme įtarė ir patį Rooseveltą. O kad Rooseveltas nekomunistas, nereikia aiškinti.

Tiesa, labai sunku tikėti, kad žmonės, dažnai save vadiną demokratais ir net socialistais, norėtų pakenkti demokratiniam judėjimui. Bet jei tam netikėti, tuomet kuo išaiškinti atakas prieš Kanados Lietuvių Kongresą, kuomet jis, kaip visiems yra žinoma, jokiu būdu negalėjo būti komunistinis? Juk daug kartų buvo rašyta, kad lietuvių komunistų apie 250, o Kongrese buvo atstovaujama 3,728 lietuviai.

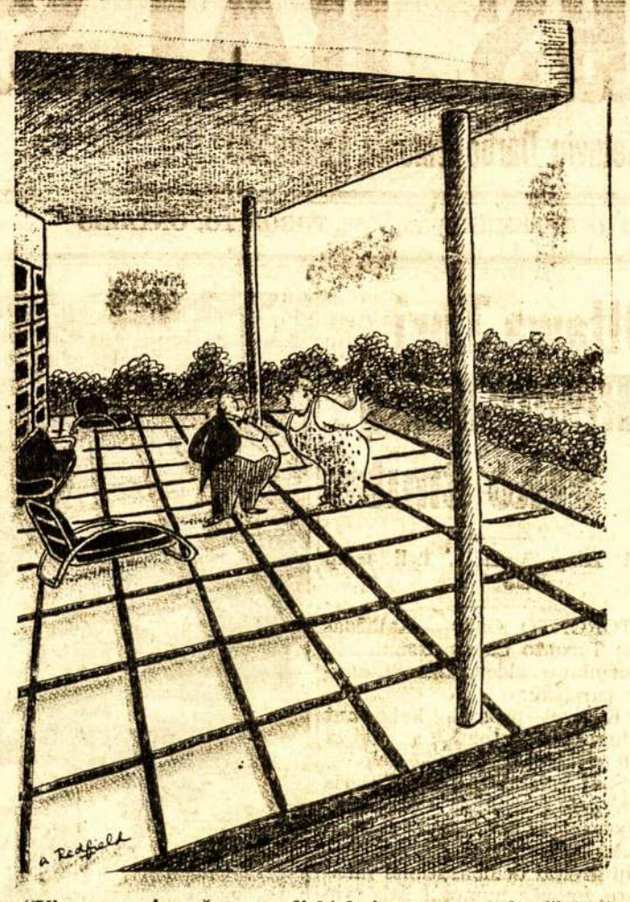

"Visą gyvenimą žmogus dirbi kaip vergas, o ką iš to turi? Utelių sugriaužtą dešimtį milijonų dolerių."

Albertos Turtai ir Socialio Kredito Teorijos Pagrindas

Alberta — turtinga tolimųjų Kanados vakarų provincija. Tai pirmutinė kapitalistiniame pasaulyje vieta, kurioje prieš trejetą metų ant naujos socialinės teorijos—socialinio kredito buvo išrinkta provincinė valdžia ir paskelbta, kad kiekvienas provincijoje gyvenantis asmuo privalės turėti kas mėnuo po dvidešimts penkis dolerius pajamų.

Kam šioji teorija sugalvota, ar žmonėms padarymui gero, ar tik jų suvedžiojimui, čionai nenagrinėsime, o paimsime pavyzdį kas privedė prie šios teorijos.

Alberta yra didžiai derlingos žemės kraštas ir, be to, labai turtinga įvairiais gamtos turtais. Štai jos turtai: agrikultūrai paruoštos žemės vertė siekia 448 milijonų dolerių; miškai įvertinami 2 bilijonus ir 864 milijonus dolerių ir įvairūs mineralai vertinami 222 bilijonų ir 343 milijonus dolerių. Pridėjus dar nekuriuos kitus turtus, visų Albertos turtų suma įvertinama 230 bilijonų, 903 milijonus dolerių. Na, o visoj provincijoj gyvena tiktai 772,782 žmonės. Padalinkime turtų sumą ant gyventojų skaičiaus, tai surasime, kad ant kiekvieno provincijos gyventojo išpuola po 300 tūkstančių dolerių turtų. Reiškia, jeigu tie turtai priklausytų visuomenei, tai kiekviena šeima būtų milijonieriu, o dabar daugelis kenčia skurdą.

Ant šio pagrindo atsirado ir socialinio kredito politikieriai. Jie nemanė šiuos milžiniškus turtus pervesti į visuomenės rankas, bet tiktai nuo turtų paimti po pusantro nuošimčio kasmet. O tas pusantro nuošimčio kiekvienam asmeniui per metus atneštų po 1,500 dolerių. Tai ir visas socialinės teorijos pagrindas.

Suprantama, kad daugelis turtų negali teikti jokių nuošimčių, nes jie dar randasi žaliavoj—negyvojoj formoj, bet viršuj paduotos skaitlinės rodo, kad jau naudojami turtai yra pajėgūs atnešti žmonėms dideles metines pajamas. Pavyzdžiui, agrikultūrinės dirvos užaugina kasmet apie 138 milijonus bušelių kviečių, o kur anglys, kurių čionai randasi keturioliktoji dalis viso pasaulio išteklių.

Socialinio kredito propaganduotojai tinkamai apskaitliavo turtus ir pradėjo skelbti, kad iš jų išplaukiančiais nuošimčiais privalo būti pagerintas žmonių gyvenimas. Tuo remiantis Albertos žmonės juos pastatė į valdžią, bet čionai žuvo visos viltys. Mat naujos teorijos šalininkai įėję į valdžią surado, kad turtų valdytojais yra bankai. Na ir kas daryti? Negi pareikalausi iš miško, kviečių lauko, ar mineralų šaltinių, kad jie sumokėtų tiek ir tiek nuošimčių, reikia kreiptis į valdytojus. Kaip? Nagi leidžiant įvairius įstatymus, kad tokie ir tokie savininkai turi mokėti tiek ir tiek nuošimčių. Taip tai Albertos parlamente gimė įstatymas po įstatymo, o Ottawoj mirė, kaipo nelegalūs.

Praėjo beveik trys metai, niekas negavo nė vieno dividendo. Su tuo baisiai sumažėjo ir socialinio kredito patrijarcho Aberharto populiarumas. Dabar jau retai kas kalba apie tuos dividendus, o daugiausiai kalbama tai, kad Aberhartas jau atgyveno savo politines dienas, nes prieš jį susivienijo konservatyvai ir liberalai. Jis turi trauktis iš politinio gyvenimo, nes buvo pasimojęs daryti kapitalistinės sistemos rėmuose tą, ko negalima padaryti.

Tai dar vieną pamoką gavo viso pasaulio žmonės, kad norint būti turtingiems, apie juos turi būti ne tik gamtos turtai, bet ir toks surėdymas, kuris būtų pajėgus sulaužyti prie turtų neprileidžiančius varžtus. Kur nėra tos jėgos, tai nesvarbu, jei asmeniui išeitų ir po kelis milijonus dolerių turtų, jie vistiek turi kentėti vargą ir skurdą.

Vakarietis

KLAIDOS PATAISYMAS

Praeitame Liaudies Balso numeryje žinioje apie Kanados Lietuvių Kongresą vietoj Jurgėlos turėjo būti Alekna.

Darbininko Akim Žiūrint

Į nieką tiek daug atydos nebuvo kreipiama, kaip į Trades and Labor Kongreso Konvenciją, kuri vyksta Niagara Falls mieste.

Mat šioj konvencijoj bus nuspręsta, ar Kanados unijistai eis pirmyn, suvienytomis eilėmis, ar atgal, susiskirstę į kelias šakas.

Nekurie ADF vadai prieš konvenciją darbavosi dieną ir naktį, kad prirengti dirvą skylimui.

Jie nori būtinai išmesti iš TLK visas CIO unijas.

* * * * *

Ar jiems pavyks, sunku dabar pasakyti, nes šios pastabos rašomos konvencijos atidarymo laiku. Tačiau galima pažymėti, kad veikiausiai jiems nepavyks.

Ir menkai apie politiką nusimaną žmonės mato, kad šiuo laiku, kada kapitalas rengiasi naujiems puolimams, kada karas visai arti,—skaldymas unijų yra biauriausiu darbu. Daugumą delegatų prie skaldymo neprileis.

* * * * *

Keista kuomet matai, kaip neva darbininkų vadai varo tokią žalingą politiką.

Nesinori tikėti, kad jie tai daro sąmoningai, norėdami susilpninti darbininkų judėjimą ir tuomi padėti kapitalistams išnaudotojams.

Iš kitos pusės žiūrint, vėl niekaip negalima dasileisti prie minties, kad jie būtų toki neišmanėliai.

* * * * *

Jeigu Anglijos valdžia tiek daug spaudimo darytų į agresorius, kiek ji daro į Čekoslovakijos valdžią, veikiausiai jie tiek daug netriukšmautų.

Ar ne keista? Bara ne tą, kuris rengiasi kitą pulti, o tą, kuris pavojuje užpuolimo.

Ir tokią politiką kapitalistinė spauda vadina griežtu "perspėjimu Hitlerio."

* * * * *

Anglijos valdonai Hitleriui sako: "Tu nesiskubink su ginkluotu užpuolimu. Mes tau padėsime Čekoslovakiją paimti be ginklo."

Štai kaip skamba tie "griežtieji" Anglijos perspėjimai Hitleriui.

Anglija nepriešinga Čekoslovakijos atidavimui Hitleriui, tik ji mano, kad tą galima padaryti be ginklo.

* * * * *

Kanados Lietuvių Kongresas pageidauja, kad Lietuvos valdžia įstotų į demokratinį bloką.

Dabartiniu laiku būtų geriausia tai padaryti.

Gerai būtų, kad Lietuvos valdžia duotų suprasti, jog konflikte ji stovės su Francija ir Sovietų Sąjunga.

* * * * *

Kai kas mano, kad įstojimas į blokus įtrauktų šalis į karą. Pavyzdžiui, jei Lietuva įstotų į Francijos, Sovietų Sąjungos ir kitų demokratinių šalių bloką, tai atsitikime Hitlerio atakos ant Čekoslovakijos Lietuva būtų įtraukta į karą irgi.

Gerai. Na, o jei Lietuva bus nuošaliai, ar ji išvengs karo? Niekados. Susikirtimas tarp Čekoslovakijos ir Vokietijos užliepsnos visą pasaulį.

Bet jei pirm to visos demokratinės šalys sudarytų stiprų bloką, agresoriai būtų priversti susilaikyti.

Demokratijų blokas reikalingas ne tiek karo laimėjimui, kiek jo išvengimui.

* * * * *

Apskaičiuojama, kad bendrai visų kalbų darbininkiški laikraščiai Kanadoj turi arti pusės šimto tūkstančių skaitytojų.

Kadangi nuo kiekvieno prenumeratoriaus gauna pasiskaitymui dar bent keli asmenys, tai galima sakyti, kad darbininkiška spauda pasiekia ne daugiau poros šimtų tūkstančių kanadiečių, iš 11 milijonų gyventojų.

Reiškia, labai mažas skaičius žmonių teisingai supranta apie einančias kovas tarp fašizmo ir demokratijos.. Didelė didžiuma žmonių maitinama didlapių—kapitalistų laikraščių. Yra ir tokių, kurie nieko neskaito.

O mes norime, kad jie elgtųsi teisingai.

Spaudos platinimas labai svarbus klausimas.

Ypatingai reikia platinti anglišką spaudą, nes anglų spauda svarbiausią rolę vaidina visame Kanados gyvenime.

Platinkit Daily Clarion.

J. Ylo

Kame Glūdi Lietuvos Nepriklausomybei Pavojus ir Kokie Keliai Jos Apgynimui

Referatas, Skaitytas J. Ylos, Antram Kanados Lietuvių Kangrese

(TĄSA)

Keliai Lietuvos Nepriklausomybei Ginti

Lietuvos tautininkai ir jų šalininkai Kanadoj ir Suvienytose Valstijose suranda tik vieną būdą Lietuvos gynimui. Tai ginklų fondas. Lietuvoj išeiną laikraščiai rašo, kad viskas bus O. K., tik jūs negailėkite aukų į ginklų fondą. Tai paprastas, daugelio šalių valdžių naudojamas metodas. Anglijos valdžia, o ypatingai jos pirmininkas—ministeris pirmininkas Čemberlanas, šaukia, kad reikia daugiau ginklų. Kad fašistai rengiasi užgrobti Ispaniją, Gibraltarą padaryti bereikšmiu del Anglijos apsigynimo, užkariauti Vidužemio jūrą,—Čemberlenui nesvarbu. Jis sugriovė ir Tautų Sąjungą, kuri jei būtų tinkamai veikusi, galėjo būti labai svarbiu ginklu agresorių suvaldymui. Daugelio šalių valdžios daro visai panašiai: su viena ranka padeda priešui, o su kita griebiasi už ginklo, kaip kad ir Čemberlenas: Vienu atžvilgiu jis padeda Franko orlaiviams ir submarinams skandinti Anglijos laivus, o su kitu atžvilgiu stoja už stiprinimą ginklų.

Ką gi Lietuva padarytų, jei ji nusipirktų keletą desėtkų kulkosvaidžių? Ar ji apsaugotų Lietuvos nepriklausomybę? Klausimas stovi, ar ji drįstų pekelti juos.

Lietuvos nepriklausomybei vien ginklų fondo neužtenka. Pirmoj vietoj reikia kovoti už sustiprinimą taikos jėgų. Remti visus judėjimus, kurie tik siekia sustiprinimo taikos jėgų. Nes šiandien vienos ar kitos šalies nepriklausomybė priklauso nuo viso pasaulio situacijos. Jei bus stipresnės taikos jėgos, taika ir laimės. Jei daugiau jėgų turės agresoriai—taika ir nepriklausomybė visų silpnesnių šalių pražuvus.

Charakteringiausia tą apibudina Mūsų Jaunimas, pažangus Lietuvos jaunimo laikraštėlis, rašydamas apie Juliaus Julmio-Misiukevičiaus mirtį Ispanijoj, bekovojant liaudies pusėj. Jis rašo:

"Kol dar nėra nugalėta Ispanija, tol Europos fašizmas vis dar nėra visiškai tikras del savo galybės ir nedrįsta sukurto pragaro Ispanijoj išplėsti po visą Europą. Ispanija, kovodama už savo laisvę, šiandien saugo ir laisvę ir taiką visos Europos. Ir ta taika, ypač mažųjų tautų taika, laisvė, saugumas išbus tol patvari, kol Ispanijoj bus laisva nors viena pėda žemės. Taigi, Julmis, kovojęs respublikoniškos Ispanijos pusėj, žuvo ne vien už ją, bet už visas tautas, kurioms tarptautinis fašizmas nemažiau pavojingas, kaip Ispanijai."

Aš manau, kad tie aštuoni Kanados lietuviai, kurie savanoriais nuvyko į Ispaniją grumtis su tarptautiniu fašizmu, daugiau atliko del Lietuvos nepriklausomybės, negu Tysliava ir jo pagelbininkai per kelis metus. Faktinai, Tysliava ir panašūs, niekindami pažangų ir demokratinį judėjimą, trukdydami teikimą paramos Ispanijos liaudžiai, daug pakenkė taikos jėgoms ir tuomi pačios Lietuvos nepriklausomybei.

Šiandien labai aiškiai matosi, kad tie Kanados lietuviai, kurie padėjo savo galvas Ispanijos laukuose arba kurie pateko į Franko nelaisvę arba yra sužeisti, taipgi ir sugrįžę, iš kurių vieną turime ir šiame kongrese, užsitarnauja didelės pagarbos. Jie pasiaukavo del taikos, laisvės ir tuo pačiu laiku del Lietuvos nepriklausomybės apgynimo.

Mano manymu, mes galime geriausiai Lietuvos nepriklausomybės gynimui pasitarnauti remdami judėjimą už taiką ir demokratiją. Tuo pačiu laiku stiprindami savo eiles. Šis kongresas turėtų nutarti stiprinti visas organizacijas, kurios tik remia šį kongresą, kad sekančiame kongrese atstovai būtų ne nuo trijų ar keturių tūkstančių Kanados lietuvių, bet nuo šešių ar daugiau. O to atsiekti bus lengva, jei visos šį kongresą sudarančios organizacijos turės aiškų ir pažangų nusistatymą, palaikantį taiką ir demokratiją bei pažangą. Kad ir trumpa, tačiau Kanados lietuvių istorija aiškiai parodo, kad auga ir plėčiasi tik tos organizacijos, kurios palaiko taiką, demokratiją ir pažangą ne tik žodžiais, bet ir darbais. Remdami judėjimą už taiką, demokratiją ir progresą, mes sustiprinsime savo jėgas ir tuomi suteiksime daugiau paramos tam judėjimui, kuris stovi ant kelio agresoriams ir saugo mažų tautų nepriklausomybės.

Lietuvos Demokratija Turi Būti Atsteigta

Jeigu mes, užsienyje gyvenanti lietuviai, rūpinamės Lietuvos nepriklausomybe, tai labai naturalu, kad ir Lietuvoj gyvenantieji lietuviai ir kiti jos piliečiai galėtų rūpintis savo šalies nepriklausomybe. Bet ar Lietuvos žmonės turi teises tą daryti? Ar jie gali dalyvauti judėjime už taiką ir demokratiją? Ar jie gali kovoti prieš tarptautinį fašizmą, kuris grumoja ir Lietuvos nepriklausomybei? Aš manau, kad ne. Tam prirodyti yra labai daug faktų.

Pirmiausia paimkime patį veliausį atsitikimą.

Jūs gal skaitėte spaudoj, kad Suvienytų Valstijų lietuvių jaunimo organizacijos per savo atstovus prašė Lietuvos konsula, kad jis perduotų Lietuvos valdžiai prašymą leisti Lietuvos jaunimo organizacijoms atsiųsti atstovus į pasaulinį jaunimo kongresą, kuris nesenai atsibuvo New Yorke. Kaip gi jūs manote, ar Lietuvos valdžia leido? Visai ne. Nežiūrint to, kad ir pats konsulas išsireiškė, jog jis nematąs priežasties, kodel Lietuvos valdžia negalėtų išleisti. Lietuvos jaunimo atstovų nebuvo, nors tuo tarpu buvo ir Lenkijos jaunimo organizacijų atstovai. Matomai Lietuvos valdžia bijojo, kad Lietuvos jaunimas nepamatytų laisvos šalies, laisvo jaunimo. Jai daug naudingiau pasiųsti jaunimą į Italiją, pasimokinti ką nors iš juodmarškinių fašistų.

Atminkime, kad pasauliniame jaunimo kongrese buvo atstovai nuo 53 šalių. Jie atstovavo 15,000,000 jaunimo. Buvo atstovai nuo Kinijos, Ispanijos, Čekoslovakijos ir kitų šalių, kurios užpultos arba pavojuje užpuolimo. Gi Mrs. Ruseveltienė, sveikindama kongreso dalyvius, pažymėjo, kad jaunimas yra geriausias taikos gynėjas.

Dabar pažiūrėkite, ką tas kongresas nutarė. Štai jo aktas:

Skyrius Pirmas

Mes prisiekiame vystyti tarp įvairių tautų jaunimo brolišku mo ir susitarimo dvasią, padėti suvienyti jaunimą visose šalyse ir darbuotis už vienybę tarp įvairių tautų jaunimo, nežiūrint rasinių, tikybinių ar politinių skirtumų, po vadovybe Pasaulinio Jaunimo Kongreso.

Skyrius Antras

Mes pasmerkiame bile karą, atsuktą prieš politinę nepriklausomybę ar teritorinę ar administratyvinę neliečiamybę.

Skyrius Trečias

Mes pasižadame dirbti viską pagal savo išgalės, kad užtikrinti, jog mūsų šalių jaunimas niekad agresiniame kare prieš kitas šalis nedalyvaus.

Skyrius Ketvirtas

Mes sutinkame daryti spaudimą, jei yra reikalas, į mūsų valdžias, kad imtųsi reikiamų sutartinų žygių nedaleidimui prie agresijų arba sulaikymui pradėtų, taipgi davimui tinkamos paramos nukentėjusiems nuo sutarčių laužytojų ir agresorių; kad nedalyvautų agresijose teikiant karinę medžiagą arba materialę ar finansinę paramą.

Skyrius Penktas

Mes vieningai pareiškiame, kad bombardavimas miestų ir civilių žmonių laužo žmoniškumo įstatus ir tarptautinius patvarkymus, ir pasižadame mobilizuoti pasaulio opiniją pasmerkimui tokių veiksmų, taipgi mobilizuoti visuomenę teikimui paramos nukentėjusiems.

Skyrius Šeštas

Mes pripažįstame, kad negali būti nuolatinės taikos be teisybės tarp tautų ir viduj jų ar pripažinimo savivaldos teisių šalims ir kolonijoms, taipgi teisių ieškoti laisvės, taikingo išlyginimo skriaudų, nežiūrint rasių, tikėjimo ar įsitikinimų skirtumo. siekti politinio ir socialinio teisingumo savo ribose ir agituoti už tai, kad būtų įsteigtas tarptautinis kūnas-organas, nesusipratimų išrišimui tarp įvairių tautų ir taikiu būdu.

Nors aktas netrumpas, bet padaviau, kad parodyti, kaip buvo svarbu dalyvauti jame ir Lietuvos jaunimo organizacijų atstovams, nežiūrint kokios jos tenai nebūtų, kokie jų įsitikinimai. Bet Lietuvos valdžia neleido.

Tai vienas faktas, kuris rodo, kad mes turime stengtis padėti Lietuvos liaudžiai atsteigti demokratiją. Be demokratinės tvarkos ji negalės įsitraukti į aktyvų taikos darbą, kuris nepavaduojamas del Lietuvos nepriklausomybės gynimo.

Bet ne šis vienas faktas kalba prieš dabartinę Lietuvos valdžią. Štai ką kalba Išvien, Lietuvoj išeinąs opozicinis laikraštis:

"Aišku, kad pavojai tautai ir valstybei dar tik prasideda. Ir jų mes nejausime taip triukšmingai, kaip kovo 17-19. Lenkų pavojus slenka į mūsų kraštą iš vidaus."

Kad taip yra, tai faktas. Lietuvos valdžia paliuosavo visus voldemarininkus, taipgi duoda pilną laisvę visokiems kitiems Lietuvos priešams, o liaudis laisvės neturi.

(Bus daugiau)

Lietuvoje

ZAPYŠKIO GIRININKIJOJE IŠDEGĖ DAUG MIŠKO

Zapyškis.—Rugpiūčio 21 dieną iš Jūrės miškų gaisrams stebėti punkto buvo pastebėtas gaisras Zapyškio girininkijoje. Tuojau apie jį buvo pranešta kaimų seniūnams ir policijai. Buvo pradėta šaukti žmones gesinti gaisro. Bet, deja, sunku buvo žmones surasti, nes buvo sekmadienis ir jie iš namų išvažinėję. Tuo tarpu gaisras vis plėtėsi. Pūstelėjus rytų vėjui, ugnies liežuviai pradėjo slinkti Ežerėčio durpyno ir kaimo kryptimi. Buvo pavojaus, kad gali užsidegti didžiulis Ežerėčio durpynas ir padaryti milžiniškų nuostolių. Tačiau vėjui nurimus, tos nelaimės buvo išvengta, nors ugnis nuo durpyno buvo tik už 600-700 metrų , o nuo kaimo apie 1 kilometrą.

Degė daugiausiai beržynai, jaunos pušaitės, bet pasitaikė išdegti ir didelių senų pušų. Pagal girininko apskaičiavimą, viso išdegė apie 110 hektarų. Miško gesinti buvo sušaukta kelių kaimų gyventojai, viso apie 200 žmonių. Gesinimo darbai buvo nepaprastai sunkūs, nes nebuvo arti vandens. Reikėjo kastuvais žemę kasti. Tik vėliau ugniai prisiveržus prie ežero, jau buvo galima panaudoti ir vandenį. Iš gaisro vietos, bijodamos ugnies, pradėjo bėgti daugybė gyvačių. Žmonės kastuvais daug jų užmušė.

Apie gaisro priežastį yra visokių nuomonių. Vieni mano, kad mišką padegę medžiotojai, kurių keturi tą dieną buvo atvykę iš Kauno. Esant didelei sausrai, nuo jų šaudymo galėjęs kilti gaisras; kiti kalba, kad nuo papiroso ir taip toliau.

LENKAI IR TURKAI NORI PIRKTI LIETUVOJE ARKLIŲ

Kaunas.—Turkų atitinkamos įstaigos kreipės į Lietuvos užsienių reikalų ministerijos Ekonominį departamentą prašydamos informacijų, ar jie galėtų Lietuvoje gauti pirktis arklių kavalerijos reikalams. Už tinkančius kavalerijai arklius turkai mokėsią ligi tūkstančio litų.

Vienas klaipėdiškis prekybininkas nesenai sugrįžo iš Varšuvos. Ten į jį kreipęsi Lenkijos pirkliai klausdami, ar jie negalėtų Lietuvoj gauti nusipirkti 300—500 arkilų.

Klaipėdiškis prekybininkas irgi tai painformavęs Ekonominį departamentą.

SKAUDI AUTO KATASTROFA PRIE UTENOS

Utena. — Rugpiūčio 23 dieną Utenos ugniagesiu š a u l i ų rinktinės mašina grįžo iš Leliūnų kaimo. Už keturių kilometrų nuo Utenos, Jasonių plento užsukime, šioji auto mašina užvažiavo greitu tempu ant plytas vežusio vežimo. Auto mašina tris kartus apvirto. Mašina važiavo 15 žmonių, iš jų 3 gana sunkiai sužeisti. Vienas taip sužeistas, kad vargu išliks gyvas. Kiti sužeisti mažiau, arba visai nesužeisti.

Automašiną vairavo policininkas Žaliukas. Ir jis yra smarkiai sužeistas, ypatingai sužalota krūtinė ir galva. Manoma, kad katastrofa įvyko sugedus stabdžiams, bet kaip kas mano, kad del per greito važiavimo. Laimingu būdu prie plytų vežimo tuo metu nebuvo žmogaus, todel vežimas sudaužytas ir arklys sužeistas, o vežėjas išliko sveikas.

JAU LAISVAS BUVĖS PALANGOS BURMISTRAS

Kaunas.—Kaip žinoma, buvęs Palangos burmistras Vl. Kraujelis už išeikvojimus apygardos teismo buvo nubaustas ketveriais metais sunkiųjų darbų kalėjimo. Bet jam lengvai išėjo: Apeliaciniai rūmai jo bausmę sumažino ligi trejų metų kalėjimo, o vėliau Kraujelis padavėmalonės prašymą ir pusė bausmės jam dovanota. Kadangi pusę bausmės kalėjime jau atliko, tai dabar iš kalėjimo paleistas.

Kai del nuostolių Palangos savivaldybei, tai žada atsiteisti, Palangos savivaldybei atiduodant savo dvarą.

IR VĖL AUTO KATASTROFA

Kaunas.—Dabar Lietuvoje labai daug auto katastrofų. Geraj dar, jeigu kuri katastrofa baigiasi be žmonių aukų. Štai, rugpiūčio 22 dieną Varėnos džiovininkų sanatorijos ūkio vedėjas su virėja autovežimiu važiavo į Kauną maisto produktų pirkti.

Prie Išlaužos jų autovežimis atsitrenkė į medį. Tas medis, tai ir išgelbėjęs autovežimiu važiavusių žmonių galvas, nes jeigu tas medis nebūtų pastojęs, autovežimis būtų nusiritęs šlaitu keliolika metrų į pakalnę.

Sanatorijos vedėjas Kauną pasiekė apsiraišiojęs galvą, virėjai koja esanti sulaužytą, o šoferis prisitrenkęs. Autovežimis taip pat smarkiai apdaužytas.

ATLANTO VANDENYNE ŽUVO LIETUVIS POVILONIS

Kaunas.—Iš Argentinos gauta žinių, kad Beriso miesto gyventojas lietuvis Kazys Povilonis susirgo psichine liga ir kurį laiką buvo gydomas psichiatrinėj ligoninėj. Po to jis buvo deportuojamas Lietuvon. Jį vežė Royal Mail Line laivas "Arlanza." Išplaukus laivui į vandenyną Kazys Povilonis šoko iš laivo ir žuvo vandenyno bangose. Argentinoje pasiliko jo žmona su 2 metų amžiaus dukrele. Povilonis kilęs iš Ukmergės apskričio.

Dabar našlė Povilonienė tai laivų bendrovei rengiasi kelti bylą, kad jos vyro kelionėj neprižiūrėjo ir del to jis žuvęs.

RAGINA GERIAU PRIŽIŪRĖTI KELIUS

Kaunas.—Vidaus reikalų ministerija išsiuntinėjo aplinkraštį visoms apskričių valdyboms kelių taisymo reikalu. Aplinkraštis ragina, kad žvyruojant vieškelius išsijoti žvyrą, kad neliktų stambių akmenų nei smulkaus žvyro. Taip pat ragina autobusų judėjimo ruožtuose organizuoti nuolatinę kelių priežiūrą, samdant nuolatinius ar sezoninius kelio sargus, ar sudaryti samdomų darbininkų partijas, kurios periodiniai taisytų atsiradusias duobes ir kitus kelio trūkumus.

NUO ANTSTOLIO PABĖGO, BET NUO VARGO—NE!

Kėdainiai.—Daugeliui valstiečių atrodo, kad miesto darbininkas geriau gyvena, mažiau dirba, turi daugiau laisvo laiko pramogoms ir t.t. Taip mano daugelis "kumpelninkų," mažažemių, o gal ir stambesnių ūkininkų. Nors mieste, ypač vasaros metu, visur, rodos, darbas eina pilnu tempu, visi nuo saulės užtekėjimo iki laidos kala centą prie cento, bet pakalbėk su jais, užeik pas juos į namus, aplankyk juos žiemos metu, ir pamatysi, kad toli gražu jų gyvenimas "pienu" neplaukia.

Sutikęs vieną tų vargo pelių su lopeta ant pečių grįžtantį iš darbo, užkalbinu. Pasirodo, kad tai vienas tokių, kurie buvo priversti bėgti į miesto "rojų."

—Vistiek,—jis pasakojo man, —darbininkui visur vargas. Ten kaime turėjau savo trobelę, turėjau 2 ha žemės. Vargau, dirbau ir antstoliui "prašant," išėjau į miestą. Maniau, čia nors antstolis neras. Nuo antstolio pabėgau, bet nuo vargo—ne! Atsikrausčiau su visu "inventoriumi": su žmona ir trimis vaikučiais, gavau prie plento darbą, uždirbu šiandien po 5 litus, bet kas bus žiemą—nežinau, nes cento padėti žiemai negaliu, ką uždirbu ir išleidžiu, nes reikia pavalgyti, apsirengti, nuomą sumokėti, juk ne vienas esu,—skundėsi darbininkas.

Kalbu su kitu. Ir tas tą patį šis jau matęs žiemą. Stovėjęs nekartą su kirviu ir piūklu ties birža. Tie patys vargai, tie patys skundai.

—Kad nors žmogus, kuomet išsigertum ar ką, bet dabar, laužęs kaulus per vasarą, bijai centą išleisti ir vistiek nežinai kas bus žiemą, kaip ją prastumsi.

—Nejaugi žiemos metu nutraukiami visi darbai, — teiravaus.

—Visi gal ne, bet statybos, viešieji darbai ir kiti sustoja. Jeigu koks darbelis atsiranda, tai jį pusvelčiui padirba, nes daug kas jo laukia. Ir taip, žinote, visur. Buvau kaime, buvau Šėtoje, buvau prie Žemaičių plento, visur taip, kaip ir Kėdainiuose. Vasarą, jei sveikas, užsidirbi ir tai tik pragyvenimui, o žiemą . . . jei kur sugriebi centą, tai jau labai gerai.

Ir su kuriuo nepakalbėsi, kurio nepaklausi, visi tą patį pasakoja. Visi manė atvykę į miestą nors šiokį tokį namuką pasistatyti, bet, kaip atrodo, ne jiems miesto sklypai, ne jiems namai.

Nedaug kuo geriau gyvena ir miesto amatininkai. Rodos, turi žmogus dirbtuvėlę, uždirba ir ko jam reiktų. Užeinu pas vieną tokių.

—Visas malonumas,—sako,—kad nereikia nuomos mokėti. Susibudavojau šiokį tokį laužą užmiestyje, bet irgi vargas, toli reikia vaikščioti. Ale savas namas, vis maloniau.

—O, kaip darbo, pakanka?

—Del darbo nesiskundžiu, bet kas iš to, kad viską žmogus dirbi pusvelčiui. Uždirbi tik duonai, o kur visi mokesčiai. Žiūrėk, neapsisuksi ir mokėk, tai patentas, tai verslo mokesčiai, tai buto, bet kur čia visus ir išskaičiuosi.

—Bet dabar, rodos, ypač darbininkams, kiek geriau, nes jie yra apdrausti nuo nelaimių, turi Ligonių kasą,—įterpiau pamatęs dirbtuvėj dirbančius du darbininkus.

—Tai, bet nevisi tuo aprūpinti, o antra, ji nėra darbininkui taip maloni, kaip gal, kad turėtų būti. Imkim ir tą Ligonių kasą. Kiek žmogus privargsta, kol prieina, kol gauni vaistus, visaip kalba apie tuos vaistus, o kol gauni atlyginimą už sirgtą laiką, tai gali ir numirti.

Mums amatininkams labai svarbus ir mokinių klausimas. Norinčių išmokti amato atsiranda nemaža, o mes jų priimti už tikrus darbininkus negalime, neapsimoka. Štai ir aš turėjau du jaunus mokinius. Atvažiavo darbo inspektorius, nerado atsiskaitymo knygučių ir surašė man protokolą. Padaviau skundą, nežinau, kaip išeis . . .

(j)

(L. Ž.)

VYRAS MIRTINAI SUMUŠĖ ŽMONĄ

Panevėžys.—Per žolinės atlaidus, pilietis Tamuliūnas Jurgis, 40 metų amžiaus, Vabalninko dvaro gyventojas del šeimyninės nesantaikos sumušė, net suspardydamas, savo žmoną Magdaleną. Pamatęs, kad persmarkiai sumušė ir kad gali baigtis blogai, pats pakinkęs arklius tuoj žmoną atvežė į Panevėžio žydų ligoninę. Tamuliūnienė buvo taip smarkiai sumušta, kad po dviejų dienų mirė. Tamuliūnienė paliko dvi mokyklinio amžiaus mergaites ir del meilės joms, kad jos turėtų nors tėvą, vyrui viską dovanojo. Žmona dovanojo, bet abejotina ar prokuratūra dovanos.

BĖGA IŠ KRETINGOS VIENUOLYNO BROLIUKAI

Kretinga.—Per liepos ir rugpiūčio mėnesius iš pranciškonų vienuolyno išbėgo apie 12 ar 15 vienuolių. Išbėgo keli po amžinu įžadu kunigai, keli klierikai ir kiti vienuoliai. Taip pat keletas rengiasi bėgti.

Kodel bėga, tik jie patys—pabėgėliai žino. Sakosi, del nepakenčiamos padėties ir netvarkos vienuolyne.

SUVALKIJOS MIESTAI MATO PASLAPTINGUS LĖKTUVUS

Marijampolė.—Paskutiniu laiku Marijampolėje rytais apie 6-7 valandą dažnai būna girdimi stiprūs lėktuvo motoro dūzgesiai, tačiau tik retkarčiais pavyksta pamatyti didelėj aukštumoj žibąs mažytis lėktuvas, kurio tapatybė neįmanoma nustatyti. Pasirodo, panašūs reiškiniai pastebėti Vilkaviškyj ir Virbalyj. Šie paslaptingi lėktuvai gyventojuos kelia nerimą.

DIREKTORIUS
Hendrik Willem Van Loon, "Geografija ir Tolerancija" autorius, kurs parašė scenerijas filmai "Kova už Taiką" (The Figth for Peace). Ši filma Toronte bus rodoma visą savaitę, pradedant rugsėjo 19, Broadway teatre, ant Queen, netoli Bay.

PIPIRNIČIA

Agnieškos Klapatai

Tai tau svietas koks pasidarė! Aš ir suprasti nebegaliu prie ko prives pasaulį žmonių gudrumas. Antai, Hitleris armotas atstatęs taikos ieško, o generolas Franko su bombomis iš viršaus skelbia dievo žodį. Apie japoncus nėra ko ir kalbėti, nes jie jau senai persiėmė Europos civilizacija ir dabar civilizuoja Kiniją.

Lordas Runcimanas būtinai nori įpiršti jaunutei Čekoslovakijai ištvirkelį ir palaidūną Hitlerį. Jei tos piršlybos neįvyks, vienu žodžiu—prasidės taikos vykdymas. Nes Čamberlenas sakė, kad jis stovi už taiką. O jeigu jis sakė, kad stovi, tai ir stovi, nors jis ir gulėtų, nes dabar jau tokia mada sakyti tą, ko nedaroma.

Bet priešingai galvoja mūsų klebonas. Sykį jis pasakė, kad po smert bus geras gyvenimas, tai ir stengiasi savo nepaklusniems parapijonams įrodyti. Pasistatė naują kleboniją pagal visus moderniško dangaus principus ir patogumus—vot, ims ir įrodys griešnininkams, kaip gyvena po mirties. Kas norės tokio gyvenimo susilaukti—turės daugiau duoti dievo garbei ir klebono klausyti. O kasgi tau tokio gyvenimo nenorės?!—Norės visi. Taigi, ir įvyks tikras dangaus gyvenimas čia ant žemės, klebonijoj. Kiekvienas prastas žmogelis savo akimis galės įsitikinti ir pamatyti jį bile dieną, o naktį . . . Na, o naktį meilės dievaitė apgaubs jį savo paslaptim. Ir ne jūsų dalykas apie tai žinoti, ba dar gali piktos pagundos suimti ir nepajausit kaip sugriešysit. Geriau visai nežinot.

Del šito dalyko, mano teta Morta labiausiai džiūgauja. O Ežerų Gėlė tiesiog svaigsta iš džiaugsmo . . . Ji ten galės žydėti kai ežere pasinėrus ir nieks jos nematys, nieks nepavydės ir blogi liežuviai nedasilytės . . .

Abelnai, Montreale padėtis, kaip Europoj. Čia ilgiems liežuviams atiduodama pirmenybė ir nekurie tais ilgais liežuviais budavoja Klūbą. Ot, ima ir budavoja policijos pagelba. Tūlą laiką vykusieji nesusipratimai tarp sklokininkų ir fašistinio kailio vadovavimo sąjungos dabar laike gražuolės rinkimo likviduoti ir prieita bendro susitarimo. "Idėjiniais" pamatais sutverta vienybė jau neša vaisių ir didžiausiam lietuvių suėjimui svastikuotais liežuviais klūbo salės durys liko užkištos ir užrakintos. Vis tai, sakau, moderniški tautos vado meilės vaisiai . . . Jau ką dievulis myli, tam ir duoda . . .

Bet aš mislinu, figeruoju ir galvoju, kaip tą klūbą išaugins, jei didesnėms lietuvių sueigoms užrakins salės duris? Mislinu ir niekaip negaliu išmislyti,—turbūt jie kokia šventa dvasia klūbui bizį padarys . . .

Aš, Agnieškėlė, vaikštau sau viena figeriuodama apie susidėjusią padėtį, o mano širdelė taip ir plaka liūdėsiu ir nusiminimu. Nėra kas paguodžia bei užjaučia . . . O čia ir kūmos mano tontietės per Naujienas ėmė ir pastatė ultimatumą. Atstatė savo armotas, nelyginant kaip Hitleris ir pareikalavo taip ar taip! Kas del ultimatumo, tai visai nesistebiu, nes dabar jau tokia mada. Ir lenkas Lietuvai statė ultimatumą. Bet aš jokiu būdu negaliu išfigeriuoti, kaip tos mano prietelkos ten vaikščioja be kelnių. Sako: Agnieška su kelnėmis, reikia jai numauti andaroką . . .

Viešpatie, sakau, argi aš jau taip atsilikusi nuo moderniškos mados ir lig šiol nežinojau, kad visos poniutės jau nebenešioja kelnių!

Taipgi aš nebegaliu išfigeriuoti, kaip tai galėjo atsitikti, kad iš Vikšro pradėjo vystytis vikšris—žolė. Vis būdavo iš vikšro išsivysto kokia musė ar tai švento Jono vabalėlis, o dabar ėmė ir pradėjo vystytis žolė. Nebe šiaip, nebe taip.

Vis tai, sakau, pagal "socialistinę" evoliuciją, viskas vystosi atbulai.

Agnieška

UNIJŲ SKALDYTOJAS WILLIAM GREEN, ADF prezidentas, kuris vadovavo Atlantic City susirinkusiai federacijos pildančiai tarybai svarsčiusiai spalių mėnesį įvykstančios federacijos konvencijos reikalus ir kampaniją prieš CIO ir Darbo Santykių Bordą.

Virš Merginos Perbėgo Traukinys--Išliko Gyva

Oshawa, Ont.—Aną dieną Olga Kupnicki, 15 metų šio miesto gyventoja perleido viršum savęs iš 20 vagonų susidedantį traukinį, bet išskyrus nedidelį sukrėtimą ir kojų nubruzdinimą, daugiau nenukentėjo ir už poros dienų išėjo iš ligoninės.

Nelaimė, kuri pasibaigė merginos laime įvyko sekančiai. Olga su trimis metais jaunesne drauge ėjo namo. Joms teko pereiti palei namus esantį geležinkelį. Merginos pamatė ateinantį traukinį, tad norėjo pirma jo perbėgti į kitą geležinkelio pusę, bet Olga ant vidurio geležinkelio parpuolė ir visu smarkumu užbėgo traukinys. Nuvažiavus traukiniui subėgę žmonės rado merginą lyg malką gulinčią tarp bėgių, bet nesupiaustytą, nors viena koja nuo rėlės buvo tik už dviejų colių.

Šis nepaprastas atsitikimas laimingai užsibaigęs tik delto, kad tuo laiku mergina turėjus būti be sąmonės, o kitaip būtų neišgulėjus taip ramiai, o kiekvienas pasijudinimas gręsė rankos, kojos ar gyvybės netekimu. Pati mergina sakosi, kad ji prisimenanti, jog viskas buvę juoda ir daugiau nieko.

Gydytojai ir nelaimių statistikai teigia, kad toks laimingai užsibaigęs nelaimingas atsitikimas gali papulti tiktai iš milijonų atsitikimų.

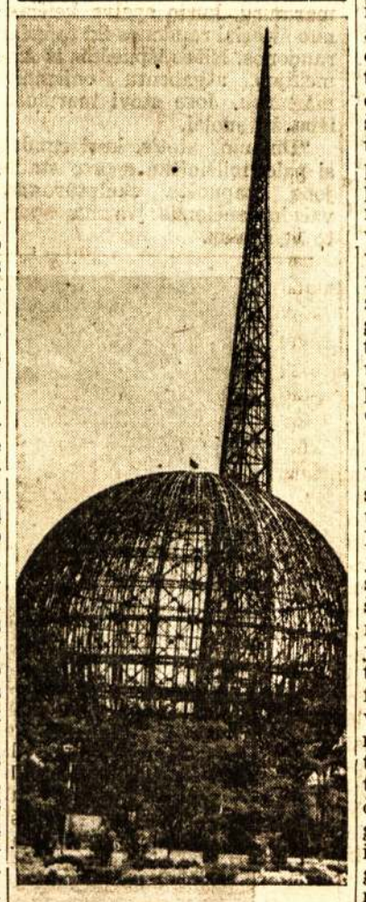

Pasaulinėj New Yorko Parodoj 1939 metais bus šitas apskritas pastatas su 700 pėdų bokštu. Šita bolė 200 pėdų aplink bus ant stiprių stulpų, bet vandens fontanai tuos stulpus uždengs ir atrodys, kad tiktai fontanai šį pastatą ir palaiko.

BĖGA NUO HITLERIO TERORO
Šveicarijos parubežiniai sargai peržiūrinėja žydų pabėgėlių daiktus, kuomet jie perbėgo per Alpius ir pribuvo į Diepuldsau stotį. Šveicarijos žydų organizacijos ima atsakomybę už visus žydų pabėgėlius, kol bus surasta jiems vieta.

Šansi Apgynėjai

Su kiekviena diena vis daugiau pasaulis atkreipia savo akis į kiniškus partizanus. Pradžioje Kinų-Japonų karo žinios apie partizanų aktyvumą japoniškam užfronty buvo skaitomos kaipo neoficialės ir jeigu jos mus pasiekdavo, tai už tą mes galim pasakyti ačiū pačių partizanų organizuotai žinių agentūrai. Dabartiniu laiku jau net buržuazinių didlapių korespondentai yra siunčiami į tuos rajonus, kuriuose faktinai viešpatauja partizanų valdžios. Jie iš tenais praneša stebėtinai nepaprastas žinias. Čionai paduosiu pluoštą ištraukų iš buržuazinių korespondentų straipsnių apie Šansi provincijos partizanų gyvenimą, žygius, pasikalbėjimus su jų vadais ir abelnai jų aktyvumą apgynimui savo tėvynės nuo plėšikiškų japoniškų militaristų.—**Petras.**

* * * * *

Į kaimelį įeinantis kelias buvo apsaugomas ginkluotais valstiečiais,—mes buvom visai arti fronto. Kreivose kaimo gatvelėse buvo daugybė vyrų, apsivilkusių trumpais kailiniais, kurie buvo apsiginklavę su dideliais kiniškais kalavijais ir automatiškais šautuvais. Jie saugojo įvairias partizaniškos bazės įstaigas. Štabe, kuris turėjo savo patalpą vieno ūkininko namelyje, mus pasitiko partizanų vadas, 8-sios armijos instruktorius. Jis buvo apsivilkęs paprastais pilkais drabužiais, kokius nešioja Šansi provincijos partizanai.

—Kada mūsų armija pirmą sykį atėjo čionais, — pasakojo man dalies vadas,—padėtis buvo beviltinga. Dauguma vietinių gyventojų metė savo namus ir bėgo, o provincinės organizacijos ištirpo kaip pavasario sniegas. Japonai čionais sutvėrė taip vadinamus "komitetus palaikymui tvarkos," bet jų kariuomenė sudegino daugybę kaimų ir iššaudė šimtus žmonių, o vietiniai gyventojai tuom baisiai pasipiktino ir pradėjo neapkęsti japonų. Mes pradėjom siuntinėti organizatorius po kaimus, kurie ruošdavo viešas prakalbas. Mes aiškindavom liaudžiai, kad mūsų armija muša japonus, išsiųsdama mažas savo kariuomenės dalis prieš galingą japonišką armiją. Užtektinai buvo valstiečiams pamatyti tą praktikoj, o po to, jie patys panorėjo sutverti partizaniškas dalis ir kovoti su priešais . . .

Šioje partizaniškoje bazėje buvo daugiau kaip 100 organizuotų savanorių, ir dauguma iš jų jau turėjo mūšiuose patyrimus. Kambarys, kuriame mes miegojom, buvo tikras arsenalas. Jo sienos buvo nukabinėtos keistais šautuvais: titnaginiai šautuvai, rankų darbo muškietai ir eilėje su jais—šiuolaikiniai automatiški šautuvai, Tajuano ginklų fabriko išdirbystės. Šansi provincijoj ypatingai yra išsiplatinęs trumpas automatiškas šautuvas, kurį galima iš sykio užtaisyti su 40 šovinių. Jis šaudo, aš manau, nelabai taikyklingai, bet labai patogus šaudymui iš artimos distancijos, o ypatingai naktinėmis atakomis, tai yra, kaip tik tai rūšiai kariškų veiksmų, kuriose priseina veikti partizanams.

—Kaip jūs gaunate šovinius del šautuvų ir kulkosvaidžių?

—Žinoma, kartais mes gauname juos tiesioginiai iš reguliarės armijos,—paaiškino jaunas vadas,—bet labai daug mes jų atimam iš japonų. Vienas mūsų būrys čionais nepertoliausiai kaip tai iš sykio sučiupo apie 20 tūkstančių apkabų šautuvų šovinių ir 7 tūkstančius granatų. Tas buvo lapkričio mėnesyj. Jiems taipgi pateko į rankas keletas japoniškų sunkvežimių.

Sekantį rytą mes išvažiavom iš to rūkais apsupto kaimelio. Priešaky—virtinė kalnų. Bėgyje trijų valandų mūsų arklėai ėjo akmenuota kalnų upelio vaga ir po to vėl žemyn, į kloną, kurio gilumoje stuksojo ružavos sienos kokios tai šventyklos.

—Dar dvi valandas, — skaičiuoja mūsų grupės vadovas,—ir mes būsime pulko štabe.

Štai ir kaimas, prisiglaudęs prie šlaito aukšto kalno.

Šią savaitę mes mūšius turėjom keturis sykius, — pasakoja politinis pulko organizatorius.—Priešas visą laiką deda pastangas užimti šį punktą, delto, kad jis randasi arti prie geležkelio, ir delto, kad šiame sektoriuje mes vedam labai energišką partizanišką karą.

Jam nedaugiau 20 metų amžiaus. Jis paeina iš Šansi provincijos. Aš pastebėjau, kad kuo arčiau fronto, tuo jaunesni žmonės. Bet 8-tos armijos jaunimą negali pavadinti nesubrendusiu. Pulko štabo viršininkui nėra dar 30 metų.

Aš maniau, kad fronte rasiu žiaurias gyvenimo aplinkybes. Bet mano šeimininkai pertikrino mane antraip. Mus pavaišino konserviniu pienu ir ant galo net davė užsirūkyti ganą gerų cigaretų. Kaip vienas, taip ir kitas, suprantama, buvo iš užgriebtų japoniškų atsargų. Artumas komunikacinių priešo linijų duoda šiam pulkui ryškias pirmenybes. Aš pastebėjau, kad kiekvienas vadas turi geras kišenines elektros lemputes su atsarginėmis batarėjomis odiniam įmove.

—Mes šių daiktų pagriebėm du sunkvežimiu, — paaiškino man.

Sekančią dieną mes vėl išvykom tolyn į šiaurę, atstume keliolikos mylių nuo svarbiausios gelžkelio linijos, sekdami jos kryptį. Tarpe mūsų ir japonų—eilė kalvų.

—Žmonės čionais labai gerai organizuoti,—pasakoja politinis organizatorius. Jis neperdėjo. Per kokį kaimą mes tik nepravažiavom, vietinės partizaniškos dalys visuomet mus pasitikdavo draugiškai, pavaišindamos arbata ir užkandžiais. Kas link savanarių vadovų, taipgi nebuvo stokos.

* * * * * *

Naktį mes praleidom partizaniškoj kuopoj, kuri stovėjo puikioj pasiturinčio ūkininko sodyboj. Čionai vyresnysis karininkas—viršininkas brigados propagandinės dalies. Jis—valstietis iš Hunano provincijos.

Kuopos vadas, taipgi visiškai jaunas iš veido, ginkluotas japonišku automatišku šautuvu. Apsivilkęs mongolišku ploščiu, taipgi atimtu iš japonų. Jis pasakoja man, kaip nedidelė jo dalis atakavo koloną, susidedančią iš 100 japoniškų sunkvežimių, iš jų 60 sunaikino, virš 200 japonų kareivių išmušė ir sučiupo 400 šautuvų, du kulkosvaidžiu ir kitą kališką mantą.

—Vienas iš jų—zenitinis, orlaivių apšaudymui,—užbaigė jis, —einam pažiūrėsim.

(Bus daugiau)

Pranešimai

Winnipeg, Man.

Moterų Susirinkimas

Winnipego ir St. Boniface lietuvių moterų skyrius šaukia masinį susirinkimą, kuris įvyks sekmadienyje, rugsėjo 18 dieną, 2 val. po pietų 463 Magnus Ave., Winnipege.

Visas nares ir simpatikes kviečiame atsilankyti į šį susirinkimą, nes turėsime aptarti prie kurios organizacijos mūsų skyriui teks priklausyti. Taip pat turėsime aptarti mokyklėlės klausimą ir kitus reikalus.

Įsidėmėkite dieną ir antrašą. Atminkite, kad artinantis žiema susirinkimus turėsime sekmadieniais.

K. M. Buzun
Kuopos Pirmininkė

LLD 217 kp. Susirinkimas

Šiuomi pranešu, kad LLD 217 kuopos susirinkimai vėl įvyks sekmadieniais nes atėjus rudens sezonui žmonės neturi kur važiuoti.

Ateinantis susirinkimas įvyks rugsėjo 25 dieną, 2 val. po pietų 215 Selkirk Ave., Winnipege. Draugai ir draugės įsitėmykite dieną ir valandą.

Korespondentė

Montreal, Que.

Moterų Domei

Šiuomi pranešame, kad 137 kuopos moterų skyriaus mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, rugsėjo 16 d., 8 val. vakare, po antrašu 01234 Charlevoix St.

Visas nares ir simpatikes kviečiame dalyvauti, nes turėsime svarbių dalykų aptarti.

Komitetas

HEPBURNAS PLANUOJA APKRAUTI ŽMONES VISOKIAIS MOKESČIAIS

TORONTO, Ont. — Kadangi valsčių ir miestų valdybos negali suvesti galo su galu, jos pradėjo reikalauti pagelbos iš provincialės valdžios. Bet provincialė valdžia žada ne palengvinti, o pasunkinti.

Provincialė valdžia, su Hepburnu priešakyje, nekurį laiką atgal sumažino mokesčius mainoms, žada vėl įvesti taip vadinamus amusement mokesčius, padidinti mokesčius ant prekių ir gazolino.

Reiškia, apiplėšti darbo žmones, o paskui duoti truputį valsčiams.

Atvyko į Kanadą "Raudonoji Kunigaikštienė"

KVEBEKAS.—Rugsėjo 9 dieną čionai išlipo iš garlaivio Duches of York Katarina Marjory, Atholl'io kunigaikštienė, kuri kalbės Kanados Lygos už Taiką ir Demokratiją sušauktuose susirinkimuose ir rūpinsis Ispanijos žmonėms pasiųsti maisto, drabužių ir medicinos.

Išlipus kunigaikštienei iš laivo ir nuvykus į valstybės palocių, iš kurio orlaiviu buvo nuvežta į Ottawą, ją apspito įvairių laikraščių reporteriai. Nekurie pirmiausia ją paklausė, ar kas nevadina ją komuniste.

—Labai dažnai,—atsakė juokdamosi kunigaikštienė, kurios vyras Škotijoj turi 200,000 akrų dvarą ir yra saugojamas privatinės gvardijos. — Raudonąja kunigaikštienė mane pradėjo vadinti Vokietijoje.

—Na, gerai, o ar jūs vis dar priešinatės komunizmui, — paklausė korespondentai.

—Suprantama, bet aš manau, kad daugelis Anglijos ir kitų kraštų konservativų komunizmo pavojų labai perdeda.

Toliau ji pasakojo, kad per 30 metų buvo konservativų partijos nare, bet šių metų balandžio mėnesyje, kada Anglija pasirašė su Italija sutartį, ji oficialiai atsisakė remti konservativų užsienio politiką ir dabar remianti tik vidaus politiką.

Kalbėdama apie Berlyno-Romos ašį nurodė, kad Italijai pareiškus, jog ji rems Vokietiją Čekoslovakijos klausime, pasirodė, kad Italija nėra kokiu nors atskiru agentu, bet ji yra stiprioj Hitlerio kontrolėj. Hitlerio skatinama ji remia ir generolą Franką. O dabar Italija dar daugiau baiminasi Hitlerio, nes tas priėjo prie Brener perėjimo. Tačiau ties Brener dar nėra taip pavojinga, nes čia rubežių dengia dideli kalnai. Pavojingiausia Italijai vieta, tai į šiaurę nuo Triesto, kur ją jungia su Vokietija neapginamos lygumos.

Atholl'io kunigaikštienė, kaip ir visi blaivesnės minties žmonės, fašistų užpuolimą ant Ispanijos skaito ne kokių nors "raudonųjų naikinimu," bet fašistų prisiruošimu pulti Franciją ir Angliją. Ji sako, kad Hitleris su Musoliniu daro į Ispaniją intervenciją todel, kad gavus reikalingų mineralų, apsupus Franciją ir nukirtus Anglijai su kolonijomis susisiekimą. Bet, jos manymu, fašistai Ispanijoje nelaimės, nors jie ir galutinai užblokaduotų nuo maisto.

Kunigaikštienė turi šešių universitetų garbės laipsnius, per penkioliką metų išbuvo konservativų atstove Anglijos parlamente. Trečiadienį ir ketvirtadienį bus Toronte. Visi lietuviai sekite pranešimus ir nuvykite į susirinkimus. Ten išgirsite ką sako apie Ispanijos liaudies kovas ne kokia nors darbininkų atstovė, bet Anglijos karališkos šeimos narė.

Rep.

Išmokime Geriau Apsisaugoti Nuo Šnipų

KIRKLAND LAKE. — Draugas M. G. ragina įvairių kolonijų lietuvius nors po truputį šį tą parašyti iš lietuvių gyvenimo. Labai gerai tas padaryti tokiose kolonijose, kuriose randasi organizacijų, būna lietuviški parengimai, o kur to nėra, rodos, neįmanoma.

Šioj kolonijoj gyvena tiktai keturi lietuviai, tad neturime lietuviškų organizacijų. Kitų tautų darbininkai turi savas organizacijas, ypatingai ukrainiečiai, bet ir jie pasiskirstę į dvi šakas: vieni veikia del progreso, o kiti eina prieš juos. Kiek girdėtis, tai anglai ir francūzai irgi turi darbininkiškas organizacijas. Taip pat slaptai veikia ir mainierių unija.

Kaip visur, taip ir čia unijistai persekiojami. Štai, nesenai iš darbo buvo paleistas aktyvus francūzų tautos unijistas. Jis net mainoj dalindavo arba lipindavo atsišaukimus, ten pat darydavo su darbininkais pasitarimus ir nesislėpdavo nuo mažesnių viršininkų. Bet paskutiniu laiku atleistas iš darbo, nežiūrint, kad tam darbe buvo išdirbęs septynis metus.

Prieš trejetą mėnesių dirbau Sudburio apylinkėj, Creighton mainose. Ten išdirbau tris metus. Buvau atleistas, bet už ką, tai nežinau. Gal kas sakys, kad už unijinį veikimą. Bet ten unijos nėra, o kita, turiu prisipažinti, kad darbininkiškam veikime buvau labai apsileidęs, nors nuo paramos darbininkiškam judėjimui niekad neatsisakydavau. Na ir kas galėjo žinoti, kad aš tiems ar tiems reikalams aukuoju. Tad aišku, kad turėjo įskųsti blogos valios žmogus, ne už darbininkišką veikimą, bet del kokios kitos neapykantos.

Gavęs iš darbo atleidimą, kreipiausi į kasyklos kapitoną klausdamas už ką atleido. Pastarasis atsakė, kad buvau pavyzdingas darbininkas ir tik pečiais patraukė. Nuėjus į raštinę, gavau atsakymą, kad aš esąs "juodas žmogus," einąs prieš kompanijos reikalus, varąs agitaciją, tad man darbo nėra. Reiškia atleido mane del kokio nors lietuvio pikto liežuvio, kuris nepagailėjo pramanyti nebūtų dalykų.

Tiesa, kuomet 1935 metais atvykau į Creightoną ir gavau darbą, įstojau su kitais lietuviais ir kitataučiais draugais į pradėjusią tvertis uniją. Bet ar ta unija kuriam iš darbininkų padarė ką blogo? Ne, jos veikimo pasekmėje iškovoja 8 valandų darbo diena su 71 centu į valandą. Taip pat iškovota didesni bonai ir viena sąvaitė apmokamų atostogų. Tai buvo didelis pliusas darbininkams. Visi matė, kad unija padarė daug gero, bet atsirado vienas iš lietuvių, kuris nestojo į uniją. Pagaliau su juo prasidėjo nepaprasti atsitikimai: kas iš dirbančių su juo tik mažiausiai susipykdavo, nors nebuvo nė jokiu veikėju ir dirbdavo lyg arklys, tuojau buvo atleidžiamas iš darbo. Paaiškėjo, kad to lietuvio būta blogos valios žmogaus ir didelio darbininkų išgamos.

Darbininkai turi išmokti saugotis tokių šnipų ir kovoti su jais, kaip su kokiais piktšašiais, nežiūrint, jei jie ir dėtųsi didžiausiais draugais. Kuomet mes išmoksime su tokiais apsidirbti, tuomet galėsime geriau susivienyti ir atsiekti teisybę.

B. Vergas

PREZIDENTAS ATIDARO VALSTIEČIŲ KONVENCIJĄ
Meksikos prezidentas Cardenas (pilkai apsivilkęs) kartu su Valstiečių Federacijos vadais laike atidarymo valstiečių konvencijos Mexiko mieste. Iš dešinės stovi Graciano Sančez, federacijos prezidentas. Iš kairės—Luis Dadriguez, Meksikos Revoliucinės Partijos vadas.

Žinios iš Sovietų Sąjungos

Naujoji Požeminių Geležinkelių Linija Maskvoje

Netolimoj ateityj Maskvoje bus atidaryta nauja Gorkio vardo pažeminių geležinkelių linija, jungianti miesto centrą su jo šiaurės-vakarų dalimi. Linija turi 9.7 kilometrus ilgio ir šešias stotis. Kiekviena stotis pasižymi speciale architektūra, skulptūra ir mozaika.

"Sverdlovo aikštės" stotis, darbininkų vadinama "Baltaisiais rūmais," pastatyta iš balto marmuro. Ją puošia 130 baltų kolonų. Skliautai baigiasi bareljefais, vaizduojančiais Sovietų Sąjungos įvairių tautų meną: ukrainietė šoka "gapaką," gruzinas apsivilkęs ilgu ploščiumi šoka "lezginką," o Kazachstano poetas Džambulas dainuoja.

"Majakovskio aiukštės" stotis beveik visa pastatyta iš metalo. Meniškiems pagrąžinimams panaudotas nerūdyjantis plienas. Salę puošia gražios plieninės kolonos. Rausvi akmenys, kuriais užbaigtos plieninės kolonos, ypatingai puikiai suderinti su plieno spindesiu. O platformos grindys, padarytos iš įvairiaspalvio marmuro, panašios į puikų kilimą. Skliautus sudaro 36 bonios su mozaikos vaizdais, kuriuos pagamino Leningrado meno akademija.

Šitoje stotyje bus pastatyta plieninė poeto Majakovskio figūra, kurią pagamino skulptorius Manizeris.

"Baltgudžių" stotis pastatyta tiesiomis linijomis. Jos sienos išgrįstos glaziruotomis pilono plytelėmis—rečiausiu Birobidžano marmuru, kurio spalva keičiasi nuo šviesiai raudonos iki tamsiai raudonos. Nišos įšpuoštos iš Armenijos atgabentu oniksiniu marmuru. Jose stovi marmuru išpuošti suolai.

"Dinamo" stotis, kuri randasi palei milžinišką sporto stadijoną, papuošta skulptūromis, vaizduojančiomis įvairius sporto veiksnius.

"Avijiporto" stotis su savo plačiomis platformomis ir aukštais skliautais labai panaši į orlaivių hangarą. Ši stotis nepadalinta į kolonas. Jos sienos papuoštos marmuriniais parašiutais, nuo kurių strielos driekiasi aukštyn į mėlynąjį skliautą. "Sakalo" stotis papuošta marmurinėmis kolonomis, mozaiškomis grindimis ir pasižymi paslėptais šviesos šaltiniais. Tai paskutinė stotis, moderniškiausios pasaulyje metro linijos.

Naujieji Sovietų Sąjungos Miestai

Pastarųjų dešimts metų laikotarpyje ant Sovietų Sąjungos žemlapio atsirado nauji braižiniai, perstatantieji naujus miestus ir gyvenamąsias apylinkes. Tie braižiniai randasi už arktiško rato, kur atsirado naujas Igarka miestas, Monchesgorskas ir Kirovskas; prie Dniepro sraunosios srovės atsirado naujas Zaporoše miestas, kuriame mirga tūkstančiai šviesų. Nuo naujų miestų atsiradimo nepasiliko liūosi ir tolimosios Amuro upės pakraščiai. Ir čia, kaip ir kitose socialistinėse šalies dalyse, smarkiai auga Komsomolsko miestas.

Naujų miestų susikūrimo istorija labai įdomi. Štai, prieš keletą metų Sovietų geologistai tyrinėdami arktiškame rate esančio Kolsko pussalio sritis atrado vario ir nikelio rūdų. Du metai atgal toje vietoje stovėjo tik kelios žvejų grįtelės. O dabar jau prie Monche ežero stovi 40,000 gyventojų turintis Monchegorsko miestas. Jo gyventojai išvystė milžinišką vario ir nikelio produkciją, o pats miestas neapsakomu greitumu auga.

Visas pasaulis žino plieno ir geležies liejyklų miestą—Magnitogorską, jo milžiniškas plieno dirbtuves, puikius namus, mokslo institutus, teatrus, daržus, parkus ir jo apylinkės milžinišką turtą. Tai čia, kur išaugo milžiniška industrija, puikus žmonių gyvenimas, asfaltuotais keliais pasipylė daugybė automobilių, prieš devynis metus buvo niūrios Uralų dykumos—stepės.

Šeši metai atgal šimtai jaunų vaikinų ir merginų nuvyko į prie Amuro upės esančias tolimąsias taigas ir tankiose džiunglėse sukūrė didelį ir gražų jaunuolių miestą Komsomolską. Nei šalčiai, nei sniegai nenugalėjo jaunuolių entuziazmo. Jie pastatė didelius akmeninius namus, išpuošė gražias aikštes ir parkus, šale to, išvystė pramonę. Jau veikia laivų statybos dokai, popierio ir žuvų konservavimo fabrikai, o daug fabrikų dar statoma. Neapsakomu smarkumu auga Komsomolsko gyventojų skaičius. Netolimoj ateityj Komsomolskas turės 100,000 gyventojų.

Senieji miesteliai irgi keičia savo veidą. Štai, Novo-Nikolajevskas ir Erivanas, buvę atsilikę provinciniai miesteliai, ir Diušambe kaimas perkeisti į didelius Sovietų Sąjungos miestus. Atsirado juose erdvios aikštės, gatvės ir puikūs namai.

Šale jų desėtkai miestų permainė savo išvaizdą, nes nauji socialistiniai miestai užima senų dulkėtų miestelių vietą.

Kaip Saugos Nuo Audrų Būsimąjį Aukščiausiąjį Namą

Iki šiol aukščiausiuoju pastatu Europoje buvo 300 metrų aukščio Eifelio bokštas Paryžiuje. O dabar statomieji Sovietų Rūmai Maskvoje bus 115 metrų aukštesni už Eifelio bokštą. Yra patirta, kad Eifelio bokštas del savo nepaprasto aukštumo beveik kiekvienais metais nukenčia nuo audrų bei perkūnijos, tad Sovietų mokslininkai studijuoja šimtus eksperimentų ir ieško būdų, kaip geriau apsaugoti būsimuosius aukščiausius pasaulyje rūmus.

Atsparumo delei patikrina kiekvieną centimetrą modelio ir statybai naudoja nerūdyjantį plieną. O nuo žaibų apsaugojimui į sienas įjungia metalinį tinklą, kurio vielos viena nuo kitos tik pusantro metro distancijoje. Taip bus apsaugota ir šimto metrų aukštumo Lenino statula. Šią statulą saugojantis plieninis tinklas bus sujungtas su Rūmų plieniniais rėmais, nuvedančiais žaibų elektrą į žemę.

Šale šios apsaugos bus naudojama ir kita. Kada bus pastatyti Sovietų Rūmai, šale jų paleis į apie 600 metrų aukštį paprastą balioną, kuris laikys tam tikrą perkūnsargį ir pagelbės tam aukštyje susikaupusiai elektrai išsituštinti.

NUBALSAVO NUTRAUKTI PASITARIMUS DELEI NUIJŲ VIENYBĖS

BLACKPOOL, Anglija.—Nežiūrint to, kad smarkiai priešinosi Anglijos mainierių unijos ir kitų unijų delegatai, Anglijos Unijų Kongresas nubalsavo derybas su Sovietų Sąjungos unijomis del vienybės nutraukti.

Kitaip sakant, užgyrė Tarptautinės Unijų Federacijos pildančios Tarybos tarimą Oslo mieste.

Toks tarimas, unijistų manymu, dabartiniu laiku yra pavojingas, padrąsinantis agresorius.

KADA PAMATĖ PATYS SAVE
Profesorius Albert Einstein (kairėj) ir Thomas Mann (dešinėj), pasižymėję kovotojai už taiką, čia matomi po to, kai jie išėjo iš teatro, kur buvo rodoma "Kova už Taiką," vaizduojanti ir jų darbus. Dr. Mann tuojau pasiuntė telegramą filmos gamintojams, sveikindamas juos už tokį puikų darbą. Minima filma bus rodoma ir Toronte, Broadway, teatre, pradedant rugs. 19.

Kaip Praėjo Antrasis Kanados Lietuvių Kongresas Rugs. 3-4

(TĄSA)
Antra Sesija

Kadangi po pirmos sesijos numatytą laiką vakarienei sutrukdė fašistų įskundimai, kas privertė susirasti kitą salę ir kongresui persikelti į naują vietą, tai delegatai, nors ir išvargę ir alkani, bet sutarė tęsti kongreso antrąją sesiją tik po 10-15 min. pertraukos.

K.L.K.L.L.G. sekretorius J. Lesevičius perskaitė laiškais prisiųtus organizacijų ir pavienių antifašistų lietuvių sveikinimus kongresui. Su sveikinimais gauta $16.50 aukų, kas pakėlė kongrese gautas aukas del Lietuvos priešfašistinių kalinių ir del bendro antifašistinio veikimo ligi $219.90.

Šioje sesijoje K. K. skaitė pranešimą kongresui apie lietuvių tautos kovas prieš pavergėjus praeityje. Pranešimas atidengė lietuvių tautos nepalaužiamą nusistatymą, per ištisus amžius, prieš pavergėjus. Išvadoje įtikinančiai, eile istorinių faktų nurodė, kad šių dienų Lietuvos liaudies kovotojai semdamiesi pamokas iš praeities kovų garbingai tęsia mūsų tautos didvyrišką darbą, kovą prieš fašizmą Lietuvoje.

Nežiūrint delegatų nuovargio, visi ramiausiai su dideliu susižidomavimu išklausė pranešimo. Bendrai pranešimas kongreso dalyvių buvo entuziastiškai sutiktas. (Pats pranešimas greičiausia tilps spaudoje).

Po pranešimo keli delegatai dalyvavo diskusijose. Diskusijose dalyvaujanti užgyrė pranešimą, kaipo svarbų supažindinimą Kanados lietuvių su savo tautos herojiškomis kovomis prieš pavergėjus praeityje. Su šiuo pranešimu Kanados lietuviams atidengta nagrinėjimas lietuvių tautos istorijos.

Ant šio pranešimo numatyta priimti rezoliuciją, del ateities mūsų veikimo tuo klausimu.

Apie 10 val. baigiantis antrai kongreso sesijai, K.L.K.L.L.G. sekretorius J. Lesevičius, prašant montrealietėms šeimininkėms, pranešė, kad ne tik mūsų kongresas, fašistinių žvalgybininkų įskųstas provincialei policijai, turėjo persikelti iš lietuvių svetainės į Mount Royal viešbutį, bet ir mūsų šeimininkės turėjo gelbėti delegatų pavaišinimui paruoštą maistą, iš Duplesio pagrąsintos sulyg "Padlock" įstatymo užrakinti salės. Jis varde komiteto užkvietė visus delegatus ir svečius organizuotai dalyvauti vakarienėje. Kad išlaikius organizuotumą, komitetas pakvietė vykti visiems kartu. Pakvietimas entuziastiškai priimtas.

Vos tik išėjus ir viešbučio tuojau pribuvo kongreso komiteto parūpintas autobusas. Delegatai ir svečiai, kas į didžiulį autobusą, kas į privačius automobilius, kaip bematant ir išnyko lietuviška "kraudė." Autobusas su apie 50, o keli automobiliai su po 6-8 asmenimis nuūžė link Frontenac gatvės į rytiečių salę, kur mūsų šeimininkės laukė su skaniais valgiais paruoštais stalais.

Kaip mat visi ir prie stalų. Laikina tyla. Ją drumsčia tik peilių, šakučių ir lėkščių bildėsis, bei stropių šeimininkių raginimai užkandžiauti, vienur kitur iškertamas juokas ar apsukrus daugiau maisto pristatymas vaišinamiems delegatams.

Po valandėlės, baigiant vakarienę, pasigirsta lietuviškų liaudies dainų balsai, puikiai primenanti brolius, sesutes, bijūnėlius, žirgelius ir kitus dažnus liaudies dainose minimus dalykus.

(Bus daugiau)

ROOSEVELTAS REMS IR LIBERALIUS RESPUBLIKONUS RIKIMUOSE

WASHINGTON.—"Jeigu geras liberalas kandidatuoja rinkimuose ant respublikonų tikieto," pareiškė prezidentas Rooseveltas, "aš nė mažą biskelį nesipriešinčiau jo išrinkimui. Šalies gerovė stovi aukščiau partijos gerovės."

Laikraščių koresponden t a i priminė Rooseveltui, kad jis "valąs" demokratų partiją nuo dešiniųjų, ragindamas išrinkt tik tuos demokratus, kurie remia Naująją Dalybą.

Žodis "valymas" nepatiko prezidentui, ir jis paaiškino, kad remdamas pažangius demokratus, jis atsižvelgia tik į šalies gerovę.

PROTESTO REZOLIUCIJA

Lietuvos Prezidentui,
Antanui Smetonai,
Kaunas, Lietuva.

Antras Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvoj Demokratiai Atsteigti ir Nepriklausomybei Ginti, įvykęs rugsėjo 3 ir 4 dd., 1938 m., Mount Royal Hotelyj, Montreal, Que., Canada, kuriame dalyvavo 72 delegatai, atstovaudami 3,728 organizuotus Kanados lietuvius ir neorganizuotas lietuvių mases, kurios ranka rankon eina su mumis už atsteigimą demokratijos Lietuvoj, Kongreso užbaigtuvių masiniame susirinkime, kuriame dalyvavo dar 600 Montrealo lietuvių, griežtai protestuojame Lietuvos demokratijos užgrobikams ir liaudies pavergėjams, tautininkų vyriausybei ir reikalaujam:

Kad dabartinė neteisėta tautininkų vyriausybė leistų kuogreičiausiai išsirinkti Lietuvos žmonėms laisvu, demokratiniu keliu, slaptu ir proporcionaliu balsavimu sau vyriausybę. Taipgi mes reikalaujame paliuosuoti visus politinius anti-fašistinius kalinius, kurie įkalinti už tai, kad jie kovojo už žmonių būklės pagerinimą ir už demokratines teises, garantuotas Steigiamojo Seimo ir Konstitucijos.

Mes, Kanados lietuviai, kaip ir Lietuvos liaudis, trokštame matyti laisvą, demokratinę ir užtikrintą nepriklausomą Lietuvą.

Mes griežtai pasisakome už šiuos reikalavimus ir tęsime neatlaidžią kovą tol, kol bus Lietuvoj atsteigta demokratija!

Antrojo Kanados Lietuvių Kongreso prezidiumas:

P. Šuplevičius
J. Urbanavičius
Z. Janauskas
P. Matulaitytė

Įvairenybės

Religija, Kuri Skelbia Daugpatystę

Mormonų arba, kitaip vadinant, "paskutinės dienos šventųjų" pasekėjų galva, vyskupas Smith, atvykęs į Torontą spaudai papasakojo, kad mormoniškoj Utah valstijoj ir šiaurinėj Arizonoj iki šiai dienai praktikuojama polygamija.

Pats vyskupas "turėjęs" penkias motinas ir 42 brolius bei seseris. Sakosi, kad tai buvus puiki šeimyna, nes visi vaikai žinoję savo tėvą, bet daugumas nesupratę, kuriai motinai jie priklausą. Ir jis tam tikrą laiką nežinojęs, kuri iš jo tėvo penkių pačių buvo jo motina. Tik jam užaugus ir rengiantis važiuoti į tolimą kelionę su misijomis viena iš motinų karčšiau atsisveikinus ir pabučiavus, tad iš to supratęs savo tikrąją motiną.

Polygamija mormonams esanti pats religijos pagrindas, nes dievas pasakęs "veiskitės ir pripildykite žemę." Bet šiandien nelabai tinka praktikai, nes valdžia trukdanti, o jie nenorį eiti prieš valdžią. Bet vistiek mormonų apgyventose vietose dar plačiai praktikuojama.

Gerieji mormonai neprivalą rūkyti, gerti kavą, arbatą ir svaigalus. O jei kuris nesilaiko to uždraudimo ir praktikuoja užgintus daiktus, tai kuomet vedasi, tokiam sutuoktuvės duodamos ne mormonų bažnyčioje, bet tam tikram bažnyčios skyriuje.

Mormonai taip pat vartoja krikštą, bet dažniausiai krikštija jau negyvus, prieš palaidojimą. Gyvieji krikštijami tik mirusiųjų protėvių vardu, nes niekas kitas "neturi teisės įleisti į dangaus karalystę," kaip tik "gerieji protėviai."

Šios keistos krikščioniškos religijos pasekėjų daugiausiai randasi Utah valstijoje, Salt Lake City, bet daug randasi ir visame pasaulyje. Kanadoje esą apie 4,000 asmenų, kurie turi aštuonias konlvčias. Ontarijos provincijoj iki šiol nebuvo nė vienos mormonų maldvietės, bet jų misijonieriai sukolektavo apie 30,000 doleriu ir pastatė Toronte bažnyčią, kurią atidarys spalių mėnesyje.

Reiškia, sensta pasaulis, papildo vis daugiau ir kvailysčių.

B. D.